

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hetes polt sor egyszer 20 Hl.
minden következőnél 16 Hlér.

Nyitási ára 40 Hlér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, november 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szegény ügyvéd, gazdag csőd.

A képviselőház ülése.

Az Ipar- és Népbank szűzése.

A borosjenői ügyvédek.

Lipót király állérja.

Kecskeméthy nyomában.

Új palota a Szabadságtéren.

A perzsa sah szerelme.

Kelle és a postások.

A Csillagbörtönből a halálba.

Tárca: Egy asszony. Irta: X. Crafton.

Regény-Csarnok: A róma-párisi expresszo-
mat. Fordította: Ritt Gyula.

Szegény ügyvéd, gazdag csőd.

Arad, november 21.

Az aradmegyei ügyvédi kar egy részét méltatlan mellőzés érte, melyhez az aradi törvényszék csődbíróságának jóvoltából jutottak. Ez a mellőzés jogosan és kétszeresen fáj a borosjenői ügyvédeknek, — róluk van ugyanis szó — egyrészt mert a hátráltatásra rá nem szolgáltak, másrészt mert az erkölcsileg és anyagilag egyaránt sújtja őket.

Előrebocsátjuk, hogy nekünk a borosjenői ügyvédek reputációjához, anyagi előrehaladásához semmi közünk sincsen, védjük meg azt ők maguk, ők hivatottak erre, nem mi. Nem is erről akarunk szólni; ebben a tekintetben a helyesnek látszó álláspontot elfoglalták maguk a közös elhatározással passzív magatartást tanúsító ügyvédek. Nekünk az igazság szempontjából

ból van szavunk ehhez a kérdéshez, tekintet nélkül arra, hogy az aradi törvényszék és a borosjenői ügyvédek szerepelnek-e itt, vagy mások.

Az történt ugyanis, hogy a borosjenői járásbíró területén jövedelmező csőd nyílt. Borosjenő járásbírói székhely lévén, természetesen ügyvédjei is vannak, akik első sorban számítottak arra, hogy a kövér csőd gondnokságával közülük fog-nak valakit megbízni. Nem így történt azonban, a csődöt aradi ügyvéd kapta meg. Hogy kit részesített a törvényszék ennek a csődnek áldásaiban, az mellékes dolog, nem tartozik ide. Miután az a fő, hogy ezáltal az ottani ügyvédek mellőzése következett be.

Mindebből pedig az a komplikáció állt elő, hogy a létezőkben és megbízhatóságukban érzékenyen megbántott fiskálisok egy újabb csőd-esettel szemben, amely az előbbinél kevésbé jövedelmezőnek látszott, nemcsak passzív álláspontot foglaltak el, de egyenesen kijelentették, hogy a megbízatást köszönettel nem fogadják el. Indokuk: a fentebb elmondott eset.

Ha a pártatlan szemlélő csak ennyit is lát a történetből, igazat ad a borosjenői ügyvédeknek. Az ő nyilatkozatuk azonban, melyet a visszautasított tömeggondnokság indoklásául a törvényszékhez benyújtottak, vádat foglalt magában azon rendszer ellen, amelyet az aradi csődbíróság a nagyobb borosjenői csőd kiosztásánál kö-

vetett. Erre a hallgatólagosan felpanaszolt vádra a mai lapokban nyilatkozott az aradi törvényszék elnöke.

Illő reverenciával fogadjuk az elnök ur nyilatkozatát, az abban foglaltakhoz azonban éppen az igazság nevében nem járulhatunk hozzá, legalább is nem abban a formában, amelylyel a törvényszék elnöke a csődbíróság eljárását védi. Ez a nyilatkozat avval indokolja a borosjenői ügyvédek mellőzését, hogy vagyoni viszonyaik nem nyújtottak elég anyagi garanciát ahhoz, hogy a nagy csődnek tömeggondozása közülök arra bizassék, aki más akadályok híján különben tömeggondnokká kinevezhető lett volna.

Meghajlunk azon gondossággal, mellyel az aradi törvényszék elnöke a csődügyeket kezelteti, nem egyszer elismertük már, hogy az igazságszolgáltatás aradi forumai pártatlanabb és tisztább lelkű vezetőket nem találhatnának, mint Ottrubay Károly, de az ellen a felfogás ellen, amely mai nyilatkozatából tűnik elő, tiltakozunk minden igazság, minden jog-egyenlőség, minden demokrácia és minden emberi és polgári jogok nevében.

Lehet, hogy a nyilatkozat sorai között beavatottak mást is tudnak olvasni, mint amennyi azokból a nyilvánosságnak van szánva, az azonban nem tartozik ránk. Annyi bizonyos, hogy a borosjenői ügyvédek azért nem kapták meg a szóban forgó csődöt, mert anyagi viszonyaik a kir. törvényszék előtt nem voltak ismeretlenek,

TÁRCA

Egy asszony.

Irta: X. Crafton.

A nap már nyugovóra indult s eltűnt a völgyből, melyben különben sem szokott sokáig időzni. A könnyű kocsi, melybe két pompás ló volt fogva, kora reggel óta már harminc mértföldet tett meg, hegynek föl, völgynek le, hepehupás uton keresztül.

Nemcsak a kocsi rázása, hanem a mindjobban érezhető hegyi levegő, megtette a maga befolyását a betegre, kire az uton háromszor jött rá a veszedelmes vérhányás. Az asszony arca épp oly halavány volt az izgatottságtól, mint a férfié a szenvedésektől. A közelgő éj dacára többször meg kellett állni, miközben az asszony a beteget a legnagyobb gyöngédséggel ápolta s vidítani igyekezett. Az a ház, mely a hegy lábánál feküdt s melyben az éjszakát akarták tölteni, már közel volt.

A figyelmes szemlélő észrevehette volna, hogy az asszony reszketve tartja a gyepőket, de szép arcáról azért nem csüggedést, hanem eiszántságot olvashatott volna. Első tekintetre látszott, hogy nem erre a tájra valók s az utazást csak a beteg férfi miatt kockáztatták.

Nem csoda, ha az asszonynak a napi gondoktól komor arca földerült, mikor közelebb értek a már esti árnyékban álló házhoz. Megkönyebbült szívvél hajtatott be a széles kapun-

Alacsony termetű, sötét arcbrű emberke jött eléjük.

— Adhat-e szállást éjszakára? — kérdezte az asszony.

Az ember hallgatott egy pillanatig. Talán azért, mert ily édes behizelgő hangot még sohasem hallott.

— Nem adhatok! — mondá kurtán, ridegen a mellett kissé félrefordult s így látni lehetett, hogy rüpes.

— Mennyire van ide a legközelebbi ház?

— Négy mértföldnyire; — mormogott az emberke — az is fent van a hegyen. Két óra alatt odaérhetnek.

— Lehetetlen! — mondá az asszony s leszállt a kocsiról. — A fivérem halálos beteg. Rögtön ágyba kellett fektetnem.

Szilárd léptekkel, nyugodtan ment az emberhez, aki mozdulatlanul állott a kapu ivezete alatt.

— Éjjeli szállást fog adni a fivéremnek.

— O itt maradhat, de maga nem.

— Miért nem?

— Mert maga asszony.

— Ott, a honnan mi jövünk, nem szégyen asszonynak lenni.

— Lehetséges; — mormogott az emberke — de ha vonakodásom okát tudni akarja, hát tudja meg. Itt ötven feyenc dolgozik és nekem csak négy felügyelőm van. Azt hiszi talán, hogy egyet átengedhetnék magának?

— Nekem nem kell az őrizet, hanem szoba egy éjjelre a fivérem s istálló a lovaink számára. Megfizetem, amit csak kér.

Az emberke habozott egy pillanatig, azután vállvonogatással ment előre s egy alacsony házikóra mutatott, az övé közelében. Azután segített kifogni a lovakat s be is vezette az istállóba.

A házikó egyetlen szobájában tiszta ágy volt s az asszony abba fektette bele a beteget. Az üdítő hegyi levegő, mely a nyitott ajtókon és ablakokon beáradt, valamint a készentartott orvosság s némi eledel erőt adtak a betegnek. Remélték, hogy másnap elérhetik utazásuk célját, egy magasan fekvő, ködmentes völgyet.

— Ugy-e, most sokkal jobban érzed magad James — mondá az asszony, tenyerét a férfi nedves homlokára téve.

— Sokkal jobban. De szeretném, ha az ezredes itt lenne, hogy vigyázzon rád.

A beteg hallotta az okot, hogy miért akarta a tulajdonos megtagadni az éjjeli szállást, de nem szólt róla többet. Az álom kerülte s unalmában szép nővérenek a mozdulatait követte, amint föl alá járkált a szobában. Csodálattal volt eltelve a nővére iránt, akárcsak a többi férfiak és asszonyok. Határtalan bizalma volt tapintatában és bátorságában, de nyugtalanította az a tudat, hogy védtelen. Ugy szeretne volna, ha otthon maradnak, ha soha el nem utaznak, vagy legalább néhány katonát hoznak magukkal őrizetül.

s egy több mint százezer forint értékű csődtömeg kiosztásánál épp ezen oknál fogva figyelembe vehetők nem voltak.

Igy a nyilatkozat. A csődtörvény szelleme azonban mást diktál. Az tisztán és szárazan azt mondja ki, hogy a csődbíróság a törvényszék területén lévő ügyvédek közül nevezze ki a tömeggondnokot, de nem írja elő azt, hogy a kinevezendő ügyvéd vagyoni viszonyai is figyelembe veendők. Hozzáteszi azonban a törvény, hogy ha a csőd nem a törvényszék, hanem a hozzátartozó valamelyik járásbíróság területén nyílik meg, a tömeggondnok az ott székelő ügyvédek közül is kinevezhető. Itt az az intenció, hogy a tömeg célszerűbb kezelése és a csődvagyon értékesítése a helyi viszonyok ismerete és az ott tartózkodás folytán könnyebben elérhető és a tömegvagyon kisebb foku megterhelésével vihető keresztül. Ez az eset állott elő a borosjenői csődnél is.

Az aradi törvényszék mégis idegen ügyvédet nevezett ki tömeggondnokká olyan indokolással, amely a törvény szellemének — amint a fentiekből látszik — nem felel meg. Sehol a törvényben meghatározva, de még érintve sincs az a föltétel, hogy a kinevezendő ügyvédnek vagyoni garanciát is kell nyújtania. Ez természetes is. Valamiképen a pénz és a vagyon nem szerepelnek az ügyvédi kvalifikálás feltételei között, épenugy nem szerepelhetnek a tömeggondnoki kinevezés feltételei között sem.

Igaz, hogy a csődbíróságnak diszkrécionális joga a tömeggondnoki kinevezés, indokolással nem tartozik az elhatározásért sem fölfelé, sem lefelé. Ez a diszkrécionális jog azonban nem involválja magában azt a jogot is, hogy a csődtömegek kiosztásánál a *szegénység* és a *vagyonosság* legyenek irányadó szempontok. Ez jogilag és emberileg egyformán nonsens. A diszkrécionális jogot felhasználhatja a bíróság talán arra, hogy ennél fogva azokat az ügyvédeket nevezze ki tömeggondnokul, akik megfelelő *személyi* biztosítékot nyújtanak, akiket *jogi tudásuk*, ügyvédi gyakorlatuk képesnek mutat arra, hogy több mint százezer forint értékű csődügyet is

lebonyolítsanak; különbséget tehet *ügyvéd* és *ügyvéd* között, de diszkrécionális jogát nem használhatja fel arra, hogy különbséget tegyen szegény és gazdag ember között.

Nemcsak azért nem teheti ezt meg, mert a szegény ügyvéd személye sokszor több garanciát is képviselhet, mind némely gazdag ügyvédé, de nem teheti ezt meg különösen azért, mert a vagyontalan ember az ügyvédi diplomája megszerzésével épenugy megszerezte magának a tömeggondnoksági jogosultságot, mint a gazdag ember, feltéve, hogy a személyi biztosítékok mind a két részen megvannak. Hát azért, mert egy ügyvéd szegény, el legyen vágva annak az útja a tisztességesen jövedelmező keresettől? Ez nem az igazságosság elve és nem a jogegyenlőség szelleme.

Mit szólna a tekintetes kir. törvényszék ahhoz, ha az ügyvédek és a jogkereső felek egy napon avval állanának elő, hogy nagy összegű perekben ezen túl csak vagyonos bírák ítélkezhessenek, vagy akik legalábbis földbirtokosok. Hát ez abszurdum volna az kétségtelen és épp ugy nem felelne meg a magyar törvények szellemének, mint ahogy nem felel meg ez az ügyvédektől megkivánt vagyoni kepesítés sem.

Mindazonáltal erre a konfliktusra talán szükség is volt, a fogalmak tisztázása szempontjából. Hogy végzetes dolog nem lesz belőle, arra viszont a törvényszék elnökének személye és az aradi csődbíróság eddig tapasztalt körültekintő gondossága nyújt elégséges garanciát.

Elutasított petíció. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Teleky Gyula* grófnak, az ökörmezői választókerület országgyűlési képviselőjének mandátuma ellen beadott petíció dolgában ma hirdette ki ítéletét a kir. kuria I. választási tanácsa. A kuria a kérvényt *elutasította*, és a kérvényezőket az összes költségekben elmarasztalta. A kuria azzal okolta meg ítéletét, hogy a kérvény panaszai részben nem képeznek érvénytelenségi tényeket, részben pedig —

ahol az érvénytelenség oka fennforogni látszik — ez a körülmény nincsen precíze megjelölve. A joggal panasztolt, és helyesen megjelölt szavazatokra vonatkozólag pedig a kuria — a kérvény és ellenkérvényre elrendelt vizsgálat adataiból — megállapította, hogy *Teleky Gyula* gróf 1603 szavazatából 16 szavazat levonandó, ellenben *Seján Antal* 1425 szavazatához 30 szavazat hozzáadandó. Ez esetben *Teleky* grófnak 1587, *Seján* Antalnak 1455 érvényes szavazata van, de *Teleky* gróf többsége így is 132 szavazatot tesz ki, minélfogva a kérvény elutasítása kapcsán a kuria annak a kérelemnek sem adhatott helyt, hogy *Seján Antal* többségét megállapíthatta volna.

Képviselőválasztás Tápén. *Rohonczy Gedeon* volt országgyűlési képviselő, a *tápéi* kerület szabadalvú páru képviselőjelöltje holnap, szombaton Szegedre érkezik, vasárnap pedig programbeszédet mond *Dorozsmán*. *Rohonczy* ellenjelöltje *Kelemen Béla*.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 21.

A karzat ma is egészen megtelt érdeklődő közönséggel és ismét a hölgyek, még pedig szebbnél-szebb képviselői a gyengébb nemnek, töltötték meg a karzati. Csupán az ifjuság karzata volt üres, a mi általánosan feltűnt. Csakhamar kiderült, hogy az *egyetemi ifjuság* ma *tüntetni készül a Házban a hadsereg ellen a Nessi-ügy miatt*. Ezt akarta a háznagyi hivatal elkerülni és az ifjuság ma künn rekedt.

A függetlenségi párt maga még a tegnapi nál is kisebb számban jelent meg és *Krasznay* nak érdekes beszédét figyelemmel hallgatta. *Visontai* jogi fejtegetést adott elő, a melyet a honvédelmi miniszter gyakran szakított meg ellenvetéseivel.

Valószínűnek tartották, hogy a vita még ma véget ér, legfeljebb holnapig tart. Az ellenzék névszerinti szavazást fog kérni s így holnap érdekes szavazásra van kilátás.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Tallian Béla*.

A kormány részéről jelen vannak: *Szék Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Fejérváry Géza* báró *Plósz Sándor* és *Cseh Ervin* miniszterek.

A holdvilág besütött a nyitott ablakon és ajtón, mely előtt az öntudatos, bátor asszony ült s kéjjel szívta az üde levegőt. Szemközt a nagy ház feküdt, melyben az emberke lakott jobbra, a hosszú hegyléc lábánál néhány kunyhó volt elszórva s ablakuk üvegén bágyadtan tört meg a holdsugár.

Az éjszaka csendjét a legártatlanabb zaj törte meg. Itt-ott kolompbugás hallatszott, jelezve egy-egy nyáj elvonulását, távolabb pedig egy kis patak csörgedezett. Egyéb semmi.

Ugy látszott, hogy az asszony mélyen el van merülve a tájék szemléletében, voltaképen azonban feszült figyelemmel leste a betegnek mély, nyugodt lélekzését, ami azt bizonyította volna, hogy alszik. E helyett azonban azt hallotta, hogy *James* nyugtalanul forgolódik az ágyában.

— *Mary*, szeretném, ha idejőnnél s az ajtót bezárnád — mondá a beteg.

Azután, hogy aggodalmának igazi okát elpalástolja, köhögni kezdett s panaszkodott, hogy nedves a levegő. Az asszony nyomban teljesítette a kívánságát, mert nem gyanakodott, hogy a fivére óhajlásának más is lehet az oka?

— Van az ajtónak valamiféle zárja? — kérdezte a beteg, mikor hallotta, hogy nővére az ajtót belülről bezárja.

— Csak fakilincse van, *James*, de ha megnyugtát, akkor a zsinórját belülről vehetem.

Azután székelt velt s odaült az ágy mellé. Egy ideig derülten beszélgetett a másnapi utazásról, aztán halkán dudorászott neki, míg a

beteg el nem nyomta az álmot. Az énekkel nem hagyott föl mindjárt, nehogy a beteg a hirtelen beállt némasággal fölébressze. Időközben maga is nyugalomra készült.

A legelső lépésekkel, melyeket meztelen lábbal tett a hideg padlón, elhangzott dala is. Megigazította a vánkásokat s hideg kezét a beteg homlokára tette. Fivére mélyen aladt, arcával az ablak felé fordulva, melyen keresztül besütött a holdnak világa. Az óra tized mutatott. Mikor megnézte, visszatette az ablakra.

A legtöbb asszony fölsikoltott volna, ha ugyan ájulásba nem esik. Ez az asszony azonban nyugodtan, mereven nézett arra a fejre, mely az ablak párkánya mögött fölbukkant. A vonásait nem vehette ugyan ki, de annyit látott, hogy olyan feje és nyaka van, mint egy bikának s a fülei szétállnak. Egyik erős markával már a párkányra támaszkodott, hogy a következő pillanatban majd átveti magát rajta. Mindezt látta az asszony, de megőrizte külső nyugalalmát.

Csak a fivérére gondolt s arra a vérszalagra, mely a szájából folyt. Ha durván fölkeltek, akkor ismét előfogja a vérhányás s talán az életébe kerülne. Különös bizalom gerjedt föl benne. Azt hitte, hogy meg fog küzdhetni azzal a gyanus alakkal, melynek az arcát ki sem vehette.

E rövid várakozásban a férfi volt fölényben, mert minden mozdulatát, minden vonását megfigyelhette az asszonynak. Észrevehette, hogy ajkai körül szilárd elhatározás

játszik, de ez végre is csak fenyegetés volt. Nem kellett tovább elrejtőznie s mikor az asszony vonása ismét szeledebb kifejezést öltöttek, fölemelkedett összekuporodott helyzetéből s előtte állt teljes nagyságban, szenvedélytől remegve.

Ha az asszony kiállt, a következő pillanatban talán a torkához kap.

Mikor a férfi fölemelkedett, az asszony nyugodtan hozzámment, oly közel az arcához, hogy a férfi szinte érezte a meleg leheletet. Mivel magasabban állt, mint az éjjeli látogató, egyenesen a szemébe nézhetett s kiolvashatta belőle gonosz szándékát.

— Szolgálhatok valamivel?

Az édes hang s a rettentetlen bátorság lesújtotta a férfit. A beléhelyezett ez a váratlan bizalom kihozta sodrából.

Elhallgatott, várta a feleletet s nyugodtan nézett a feyenc lángoló szemébe. Az embernek a bámulattól nem jött szó az ajkára s vonásai megkövesedtek, mintha vésővel lettek volna kifaragva.

— No, ha én nem tehetek önnek semmit, — mondá, hóféhér kezét a brutális alak vállára téve — akkor tegyen ön ne nekem egy kis szivességet.

Gyorsan megfordult, fölkapott egy korsót s az ablakon átnyújtotta a feyencnek.

— Hozzon vizet.

Az ember némán vette át a korsót, neki vágott a harmattól esillogó fünek s nemsokára eltűnt a homályban.

Elnök bemutatja a tanítóknak Apponyi Albert gróf által benyújtott kérvényét fizetésemelésük érdekében.

Szell Kálmán miniszterelnök betérjeszti az állandó országház építéséről szóló jelentést.

(A Nessi-ügy.)

Krasznay Ferenc: A függetlenségi párt abban a jóhiszemű feltevésben ment bele ebbe a vitába, hogy ezt nem fogják pártkérdésnek tekinteni, mert hiszen alkotmányjogi garanciákról van szó. Sajnos, nagy tévedésben volt és optimizmus vezérelte. Régebben ily vitát Horváth Boldizsár, Pauler és Szilágyi Dezső vezetett, ma másként van. Igaza volt tegnap Fejérváry miniszter ama közbeszólásának, hogy ma más időköt élünk. Ma ily vitát egy katona vezet: a honvédelmi miniszter.

Fejérváry: Én?

Krasznay: Igenis. Közbeszólásaival vezette, mert ha azokat összerakják, hosszabb beszéd kerülne ki azokból, mint az igazságügyminiszteré volt. Hanem a honvédelmi miniszter maga mellé vett egy audítort: az igazságügyminisztert. De ennek a tekintélyét nem fogadja el. Egyáltalán nem ismer csalhatatlan tekintélyt, ez már a XX-ik század büne. Hivatkozik Szilágyi Dezsőre, aki megmondotta, hogy mi minden alkotmányos garanciánkat keserves tanulságokból, tapasztalatokból szereztük, minden tételnek történelmi forrása van. Ezt ráhuzza a mentelmi jogra. Kérdezi, nem-e ez is súlyos megpróbáltatások konzekvenciája? (Helyeslés a szélbalon) Hivatkozik a rendi országgyűlés alatt történt egyik precedensre. Báró Vay Miklóst, a főrendek egyik tagját megfosztották tábornoki rangjától. Előbb a főrendek, majd a karok és rendek is állást foglaltak mellette. Hivatkozik azután a Bösörmeényi esetére, a melyben szintén zaklatást és erkölcsi nyomást látott a képviselőház. Hosszabban tegegeti, hogy a törvényhozás sérelméről van szó. Utal Chorin Ferencre, a ki a mentelmi jogot magasabb szempontból fogta fel és a ki azt mondta, hogy az a kérdés forog-e fenn valamely mentelmi esetben zaklatás és nincs-e mellette célzata? Akár politikai, akár magánbosszu nem szerepel-e benne? A Nessi Pál esetében melléközlát a politikai zaklatás. A mentelmi jog kodifikálását nem kívánja. Isten meutsen meg ettől. Minden nemzedék maga állapítsa meg mentelmi jogát. Es minden nemzedéknek olyan mentelmi joga van, mint a melyet m gérdemel. Az egész esetről azt látja, hogy itt a katonák önhittségének s a polgári társadalom haladásának összeütközéséről van szó. Nagy harc lesz az, de meg lesz, mint a hogyan már megtörtént Franciaországban. Itt is és mindenütt le fogják szállítani a katonai cifra ruhák önhittségét, és az állam közbiztonságának szolgálatába fog állani az egész ifjuság

Az asszony nyugodtan várta, míg visszatér, oly bizalommal, mintha egy makrancos lovat szelidített volna meg. Mikor az ember visszajött, félrelépett. A fegyenc elérte, széles vállát betolta az ablakon s a korszót letette a földre. Azután kiegyenesedett, egy lépést hátrált s kabátja ujjával zavartan törölte meg a homlokát.

A teremtését, érti a dolgát! — mormolta meghunyászkodva.

E megjegyzés után, mely voltaképpen a lehető legnagyobb bók volt, végigmérte a házat, azután odament az ajtó elé és hatalmas alakjával — őrzetül — végignyult a kemény földön. Az asszony egy pillanatig még az ablaknál maradt, azután betakarózott utiplaidjébe, lefeküdt lávere mellé az agyba s elaludt.

Az üde reggeli levegőben egy magaslaton álltak meg, hogy a lovakat megpihentessék. Lent a mélyben állt a pupos emberke háza, meg a fegyencnek elszort kunyhói, meg az alacsony, földszintes házikó.

A fölkelő nap sugarai aranyporral hintették be a bokrosat, meg az asszony barna haját, aki leszállt a kocsiából, hogy mezei virágokat szedjen.

— Nem is volt okunk félni az ötven fegyencről, — mondta a beteg.

— Nem igen! válaszolá az asszony.

és a nemzet a mögé fog sorakozni. Nem adja ki Nessi Pált. (Elnök helyeslés a szélbalon.)

(A törvényhozás tekintélye.)

Visontai Soma annál fontosabbnak tartja ezt a szőnyegen forgó dolgot, mert olyan nemzet vagyunk, a melynek alkotmányos garanciája csupán törvényhozásában van. Sem dinasztiaja, sem hadserege nem magyar sőt sokszor történnék olyan összeütközések e tényezők között, a minők sehol másutt elő nem fordulnak. Épen ezért a magyar nemzetnek sokszorosan ügyelnie kell szuverén jogaira és azokat meg kell őriznie, féltve kell védenie. Hosszabbban jogászai szempontból fejtegeti ezután a jelen esetet és az igazságügyminiszterrel polemizálva azt vitatja, hogy itt oly természetű zaklatás forog fenn, a mely felett oly könnyen elsiklani nem szabad és ha Nessi Pált kiadják, akkor a törvényhozás tekintélyét sértik meg. Utal egy 1867-ben előfordult esetre, a melyben a büntett és kihágás közti különbség felett folyt a vita, és a mikor egy kihágás miatt akarták a mentelmi jogot felfüggeszteni, holott világos volt a zaklatás esete. De akkor a nagy többség tárgyilagosan fogta fel a helyzetet és tárgyilagosan is döntött. Kérde Plósz minisztertől, közkereset e, hatóságtól jövő kereset-e, a melyet Nessi Pál ellen megindítottak? Azt vitatja, hogy közkereset. A becsületbiróság organikus szerve a honvédség tisztí karának. Szabályzatokkal bír, a melyeknek törvényereje van. Ítéleteit állami hatalommal hajtják végre, mert hiszen szerepe van benne a honvédelmi miniszternek is. **Kubik Béla:** Szerepel! Szomoruan szerepei benne! (Derűtség.)

(Polémia Fejérváryval.)

Visontai felolvassa a becsületbiróság szabályzatát és odakonkludál, hogy igenis a honvédelmi miniszter, mint az állami végrehajtó hatalom közege, szerepel a becsületbirósági ítéletek végrehajtásánál. (Tetszés a szélbalon.)

Fejérváry miniszter: Csak tudomásul veszem!

Kubik Béla: Politikai zaklatás a miniszter részéről. (Nagy zaj.)

Elnök csendet kér.

Visontai: Nemcsak tudomásul veszi, de be is avatkozik, mert becsületbirósági döntésre kéri a király legfelsőbb elhatározását.

Kubik: Persze, hogy beleavatkozik! (Derűtség.)

Visontai: Szintén ezt állítja.

Fejérváry: Csak akkor avatkozom be, ha az ítélet tulszigoru.

Visontai: Mát a Nessi-ügyben hozott ítéletet fogja-e tulságosan szigorunak találni?

Kubik Béla: Soha!

Fejérváry: Azt nem tudhatom most.

Visontai: Avagy szigorításért fogja a legfelső döntés elé terjeszteni?

Fejérváry: Az utóbbit már nem, mert csak enyhítés végett van a király elé terjesztésnek helye.

Visontai: Ezt én is tudtam, de a honvédelmi minisztertől is akartam ballani. Babonyított-nak veszi ezek szerint, hogy a katonai becsületbiróság — hatóság. Nessi Pált tehát hatóság zaklatja. Ennek a hatóságnak tehát ki kell kérni a képviselőháztól a képviselőt. A Nessi ügyből nyilvánvalóvá lesz, hogy a tartalékos tiszt, mint képviselő, függőségi viszonyban áll a honvédelminiszterrel. Hol itt a törvényhozó függetlensége? Majd ezzel a kérdéssel fordul a honvédelminiszterhez: Vont-e már becsületügyi bizottság felelősségre képviselőt azért, amit itt a Házban beszélt vagy tett?

Fejérváry (némi gondolkodás után): Nem.

Visontai: Hát ha Nessi Pál azt, amit a katonaság szerint nem hivatása keretén belül, itt a Házban követ-e volna el, ahol tehát kétségtelenül hivatása keretében van, vonná-e akkor felelősségre Nessit a becsületügyi bíróság? Ugy-e nem vonhatná? Mert ha a hadsereg ezért felelősségre merné vonni, akkor a parlament megtorolná ezt a törvény és a miniszter útján. Már most így alakult tehát a kérdés: *hivatása keretében történt-e Nessi Pál állásfoglalása vagy sem?* Már pedig hogy hivatása keretében történt-e, ezt elbírálni a Ház mentelmi bizottságának dolga, az eredmény tehát mindenképen az, hogy a hadseregnek okvetetlenül ki kellett volna előbb kérnie Nessi Pált a Háztól! (Tetszés a baloldalon.)

(Viharos jelenet.)

Eötvös Károly kijelenti, hogy a Nessi ügyben a mentelmi jog megsértetett. A Gotterhalte-t sehol a világon meg nem tűrné más nemzet. Kérde, melyik ember türi meg orrán a legyet? Még álmában is elkergeti, ha odaszáll. Így vagyunk mi a Gotterhalte-val. Nessi Pál mentelmi esetét fontos közjogi kérdésnek tartja. Kérde, mire való nekünk a Gotterhalte?

Fejérváry báró miniszter (közbeszól): Ha tiszt akar lenni — (nagy zaj.)

Eötvös Károly: Annak sem kell a Gotterhalte. Legyen a tiszt inkább becsületes, honszerető magyar ember. A Gotterhalte-val úgy sem lehet háborút nyerni. (Zajos helyeslés, éljenzés a baloldalon.)

Felkiáltások: Nem ugyan!

Eötvös Károly: Hogy legyen valahol katonaság, mely idegen nemzet jelvényei, lobogója után indul; hogy képviselő ellen védeljéről indítanak azért, mert a nemzet himnuszát éneklé, — ilyen örült dolog nincs több a világon. (Tetszés.) Hogy ezért a katonai hatóság megtorló lépéseit a magyar képviselőház helyesnek tartsa, ez erkölcsi lehetetlenség. — Majd így folytatta beszédét:

— Miniszter ur! a katonai becsületbiróság egy olyan hatóság, melyet az uralkodó ama felségjogok alapján állítat össze, amelyeket a nemzet neki kegyesen átengedett. (Zajos helyeslés.)

Fejérváry Géza báró: Eötvös megfélekedett arról, hogy a monarchiában nemcsak magyarok hanem provinciák s vannak. (Oriási zaj, láрма a baloldalon. Egyik szenvedélyes közbeszólás a másikat éri. A szélsőbal egy része zajongva kivonul a tereméből.)

Kubik Béla: Meg van örülve ez az ember!

Elnök Kubik Bélát, Papp Zoltánt és Lengyel Zoltánt rendreutasítja. (Folyton megújuló, nagy zaj.)

Fejérváry báró a láрма lecsillapulása után folytatja beszédét. Tekintettel kell lenni — ugymond — a nemzetiségekre is, ezért egyöntetű nyelve a hadseregnek a német. (Zajongás a baloldalon.)

(A főispánok ellen.)

Rakovszky az ülés végén sürgősen interpellálja a miniszterelnököt azért, mert a puchói fősolgabíró egy gyűlésen nem engedte meg Ernst Lajos képviselőnek, hogy beszéljen. Rakovszky a főispánokat megvesztegethetőséggel vádolja.

Szell Kálmán miniszterelnök az interpellációra azonnal válaszol. Amit Rakovszky a főispánokról mondott, azt visszautasítja. Egyébként a puchói fősolgabíró helytelenül járt el, amiért azonnal el fogja rendelni ellene a vizsgálatot.

Rakovszky oda módosítja szavait, hogy azt a megjegyzést nem általánosságban értette a főispánokra, csupán egyesekre.

A miniszterelnök választát tudomásul vették. A Nessi-ügy tárgyalását holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

A cár utja.

Konstantinápoly, november 21. Tekintélyes orosz részről határozottan megcáfolják azt a kopenhágai jelentést, hogy az orosz cár a tavaszon Cettinyébe, Athénbe és Konstantinápolyba szándékozik ellátogatni. Az illetékes politikai és udvari körök soha sem foglalkoztak efféle látogatás tervével.

Vihar a spanyol kamarában.

Madrid, november 21. A kamara tegnapi ülése nagyon zajos volt. Az ellenzék heves jeleneteket idézett elő, úgy, hogy Sagasta miniszterelnök kénytelen volt elhagyni a termet. Az elnök nem volt képes a rendet helyreállítani, úgy, hogy az ülést be kellett rekeszteni, a mi ellen az ellenzék hevesen tiltakozott, folyton azt kiáltva: Le a kormánynyal!

Tüntetés a szerzetesek ellen.

Valencia, november 21. Arra a hirre, hogy az itteni szerzetesrendi iskolának egyik tanu-

lőja bántalmazás következtében meghalt, tüntetések voltak. A tüntetők megostromolták az iskolát és bevették az ablakokat, úgy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie.

Az üldözött örmények.

Páris, november 21. Pressensé képviselő levelet írt Delcassé külügyminiszternek, a melyben arról értesíti, hogy több ezer örmény Perziába készül kivándorolni a kurdok üldözései miatt. Kéri Delcassét, hogy ezt a tervet a persa sahnál támogassa és utasítsa a francia konzuli ügyvivőket, hogy a kivándorlóknak segítségükre legyenek. Azonkívül Pressensé az Aurore ban gyűjtést indít ennek a tervnek az előmozdítására, a mely célra egy örménybarát már 5000 frankot bocátott rendelkezésére.

A sztrájk.

Barcelona, november 21. A leridai tartományba az általános sztrájk miatt néhány csapat polgárőrséget és lovasságot küldtek ki. A konfliktus kiegyenlítése nagyon nehéznek látszik. A nyomdászok is csatlakoztak a sztrájkhoz.

Az Ipar- és Népbank százezei.

(Hogyan fedestessék a hiány?)

Arad, november 21.

Az Ipar- és Népbank elsikkasztott százezeiről sok beszéd fog esni, amíg ez odiosus ügyben részvényesek és igazgatók az utolsó szót kimondják.

Egy levelet közlünk alább, melyet egy részvényes intézett hozzánk. Közreadjuk azzal a megjegyzéssel, hogy bár a levél nem fejezi ki lapunk álláspontját ez ügyben, de alkalmat kívánunk adni minden jó szándékkal tett ajánlatnak, hogy a nyilvánosság elé kerüljön, s esetleges ellenvéleményeket provokálva, tisztázni segítse a helyzetet, melyet bonyolulttá főleg az Ipar- és Népbank igazgatóinak szűkeklősége tett.

A beküldött közlemény a következő:

Szó volt arról, hogy az Aradi ipar- és népbank igazgatósága még a folyó hó 27-iki közgyűlés előtt értekezletre fogja egybehívni a megkárosított bank részvényeseit, hogy azokkal együtt megállapodják a jövő teendőire, a hiányzó összeg az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai által megtérítendő kvótájára és mindarra nézve, ami ez esetben és abból kifolyólag az intézetre üdvös és hasznos.

Olyan értekezletet képzelünk, ahol nem alkuszunk egy részről sem, a melyben a részvényes nem a keresletet és az igazgatóság nem a kínálatot fogja képviselni. Olyan értekezletet értünk, melyben igazság és méltányosság in optima fide nyilatkozik meg mindkét részről: az egyik fél tudja, hogy adnia kell, a másik fél pedig, hogy engednie kell.

Ezen értekezletet követte volna azután a november 27-iki közgyűlés, a melyben az igazgatósági jelentés felolvasása után egyhangúlag hozhattuk volna meg idevágó határozatainkat.

Mert most már nem csupán ez a kérdés, hogy mennyit térítsen meg az igazgatóság és a felügyelő-bizottság, hanem miként téríttessék meg a teljes kár és hogyan álljon ismét helyre a teljes és feltétlen bizalom?

A teljes kár összege mintegy háromszázezer koronára rug. — Ennek fedezésére — mint jó forrásból értesülünk — az igazgatóság és felügyelő-bizottság — százezer koronát fog ajánlani. Az ajánlatot a részvényesek részéről elfogadhatónak tartjuk. Helytelen volna az igaz-

gatóság részéről kevesebbet ajánlani és méltánytalan volna a részvényesek részéről többet követelni.

Marad még kétszázezer korona hiány. Mi történjek ezzel: ez a második kérdés?

Két alternatíva van előttünk. Vagy leírjuk a tartalék-tökből, vagy pedig a nyereségből fedezzük.

Vizsgáljuk meg mindkét esetet.

A tartaléktökből leendő leírás mellett szól az a körülmény, hogy ez esetben az 1902. évre osztalékot adhatunk. Az osztalék kifizetése pedig annál indokoltabb, mert akárcsak család érték-papírjainak osztalékából él. Eltekintve attól, hogy a részvények nagyrésze elzálogosítva lévén, azok után folyószámla kamatot kell fizetni, a mire nézve segítség gyanánt szolgál a részvények után esetleg kijáró osztalék.

Hátránya azonban ez eljárásnak az, hogyha a részvényesek kikapják az osztalékot, úgy az igazgatóságnak is kijár a jutalék, a kincstárnak az adó. Ez illetékek s nyereségnek mintegy harmincöt százalékát emésztenék fel. Nagyobb uzsora-dividendát képzelni sem lehet.

Már pedig a legrosszaob időben, sikkasztott összegek után osztalékot, jutalékot és végül adókat is fizetni, se nem helyes, se nem okos. Megenvedjük, hogy nehezebb esik a részvényesnek lemondani az osztalékról, de a pénzügyt a jelen esetben még sem cselekedhetik másképen.

Csalóka osztalék volna az, melyet az 1902. évre fizetnénk. Csak pillanatnyi hatása volna, akár a morfinnek, mely rövid időre kellemesen elkábit, de később rossz hatását érezteti az egész szervezettel.

Szokás mondani, hogy a tartaléktöke arra való, hogy esetleges veszteségek fedezésére szolgáljon. Ha erre való, ugynevezett „nyereség tartalékalap“ volna rendelkezésünkre, akkor semmi sem volna természetesebb, mint az, hogy fizessünk.

Csak hogy nem így áll a dolog. Sőt ha a tartalékalap eredetét tekintjük, arra a meggyőződésre jutunk, hogy ez a tartalékalap nem takarékoság által kreáltatott, hanem legnagyobb részt a névértéken felül fizetett felpénzek dotálásából ered. Ezen körülmény is szól a leírás ellen.

Mondjunk le inkább az 1902. évi osztalékról, hogy 1903. évre egy annál egészségesebb és teljesebb osztalékban részesüljünk. Mondjunk le, mert nemcsak magunknak fizetünk, amit pártolni tudunk, de fizetünk a kincstárnak is, még pedig olyan adókat, amelyek nem járnak. Ne ámitsuk önmagunkat és ne legyünk torokosak a saját kárunkra. Nemcsak az igazgatóknak kell ez esetből a konzekvenciákat levonni, de a részvényeseknek is. És minél nagyobb áldozatot hoz az igazgatóság, minél nagyobb lemondást tanúsít a részvényes, annál biztosabban tér majd vissza a közönség bizalma.

A nagy sikkasztás egy év alatt reperálható. A részvény belértéke — ha a leírás módját igénybe nem vesszük — a régi marad és árfolyama is másfél-két év alatt régi magaslatán lesz, még az esetben is, ha a dividendá kisebb lesz. Nem elmélet ez, hanem gyakorlat. Nem a nagy dividendában rejlik a bizalom, mint a hogy ép aradi pénzügyi részvényekkel és azok árfolyamával igazolhatjuk.

Attól tartunk, hogy ezekkel a kérdésekkel még nincs egészen tisztában az Aradi ipar- és népbank igazgatósága. Nem is lehet tisztában, míg a kontaktust a részvényesekkel elő nem készítette és meg nem találta. Ezt az intézet

érdekében levő összhangot pedig meg kell találni a közgyűlés előtt, nem pedig a véletlenre bízni, mint ahogy első ízben megtörtént. A megegyezés és egyetértés kilátásai jók és biztatók és azokat kényelmi szempontból kockáztatni nem volna kívánatos.

Egy részvényes.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Casanova, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: A kis Kohu, bohózat. Este: Casanova, operette. (Páros bérlet.)

November 22—29. A világ látképei a photoplasztikai müintézetben (Szabadságtér 16.) Látható: Mexiko (Közép-Amerika) és környéke. A természet látképei. Látványosság 50 képben.

Casanova.

— Bemutató előadás. —

Zilahy ma este adta a második új operettet, melyről el lehet mondani, hogy a jobbak közül való. Az igazgató szerencsétlensége, hogy ezt a darabot tönkre tette az előadása.

Maga a darab olyan, mint egy színes mozaik. Kettéosztott cselekmény mellett a legdrámaibb jelenetek után az ocsmánysággal határos orgiák következnek. Mégis valamelyes komoly alapon épült fel a darab. Kerek, éles mese a legnagyobb előnye s e mellett az, hogy eleven, színes és jó magyar dialógokban játszódik le a cselekmény.

Casanova Jakab a rokkoló híres nőcsábítója. Ezt az alakot színpadi hőssé tenni, már maga egyenlő az erkölcsatlenség glorifikálásával. Hogy ez Faragó Jenőnek jobban sikerült, mint a kényes feladat után hinni lehetett volna, éppen ez az ő érdeme. Hogy mégis arcpirító jelenetek csuszta be az előadásba, az a rendezőség hibája.

A darab meséje különben ez: A pokol fedelme Sátán (Békassy) és a felesége (Rózsa Lili) házi perpatvart rendeztek, természetesen a legmodernebb miliőben. Ekkor Sátán komornyikja: Napoleon (Sarkadi), ki igen eredeti és mulatságos figura, bejelenti a pokol legújabb vendégét: Casanova Jakabot (B. Szabó). A híres vendéget a pokolbeli arisztokrácia ünnepélyes five o'clock theátra várja, mert a pokolban is megbecsülik az ilyen nőhódító embereket. Nagy azonban a csalódás, mikor a daliás csábító helyett aggastyán lép be: egy ájtatos, vallásos és nagyon vén orgonista. Ez Casanova. Természetesen öreg korában. Sátán haragszik és felelősségre vonja a multak büneiért. Casanova azonban mitsem akar tudni bűnről s tagad. Sátán aztán kinematografon, mozgó fényképeken bemutatja élete folyását.

Az első felvonásban Casanova egy éjjeli őrtöltőzetébe buvik, s elcsábítja a bakter kedvesét, Mariont. (Karácsonyi Mariska). A másodikban arcátlan szemtelenségével meghódítja Pompadour asszonyt (Parlagi Kornélia) XV. Lajos király hirhedt kurtizánját. Az utolsó felvonásban, mint vallásos orgonista, fiatal, serdülő lányokat tanít énekelni s most már csak a plátói szerelem él benne, melyet Lia (Rózsa Lili), egy zsidó lány iránt érez.

A darab meséje gy rövidre fogva nem mutatja, hogy mennyi poézis és mennyi derűs ötlet, itt-ott pedig szikrázó szellemesség van benne. A darab gerendázata hasonlatossá teszi a Hofmann meséihez.

Ez a darab más előadással, talán más szereposztással is végtelen hatásos tudott volna lenni. Ami a libretto, hogy így mondjuk: elvont sikerét emelte, az a plasztikus, alkalmazkodó és főleg dallamos muzsika volt. Barna Izsó, ha nem is tudta magát emancipálni egy

egyoldalú zenei impresszió alól, mégis egészben eredeti, ötletes munkát végzett. Van néhány dallama, mely ugynevezett mértéke a jó operett-zenének: játszani fogja a cigány s majdan talán a kintorna is. Különösen dallamos a Sátán feleségének pattogó indulója (A földről hozzánk ha jó . . .), melyet Rózsa Lili énekelt és táncolt. Talán ez a bájos, kecses tánc tette magát a dallamot is oly kedvessé; az „Emlékszel-e” kezdetű zenei rondó; Pietró szerenáda (A csendes éjben róla szól . . .) Casanova gitárdala, Pompadour és Lajos libakettőse (Parlagi és Békéssy) és Casanova utolsó felvonásbeli bus éneke. (Temetőkert az én szívem . . .)

Maga az előadás elég gyenge volt. Meglátszott rajta, hogy alig néhány próba után adták s főleg az, hogy a szereplők nagy része nem értette dolgát. A kiket kiemelni lehet, mindent megtettek a darabért, ezek: Rózsa Lili, aki az előjátékban pattogó Sátánné volt, kedves és bájos; az utolsóban pedig, mint szomorú zsidó lány, a nála megszokott drámai színésszel játszott. Toaletti ragyogók voltak. Parlagi Kornélia ügyesen felfogott Pompadour volt. Parlaginak alkaima nyílt énektudását érvényesíteni, s ez sikert is hozott neki. B. Szabó József Casanovája snájdig volt, énekével segített ott, ahol játéka előző alakításával disszonált. Mert a Casanova szerepe nagyon sokféle Kaméleon legyen az a színész, aki jól akarja eljátszani. Ugyes, szemrevaló Marion volt Sz. Karácsonyi Mariska. Kabinet alakot csinált Napoleonból Sarkadi.

A mi a többieket, különösen a rendezést illeti, jobb volna hallgatni. Össze-visszaság, fejtelenség, késések, hosszú szünetek jellemzik az előadást. Volt azonban egy jelenet, melyet kétféle okból nem lehet elhallgatni. Először, mert erkölcsstelen, másodsor, mert ezt az erkölcssteleniséget is nevetségessé tette. A második felvonásban Pompadour egy transzparent mögött levetkőzik egész bőrre. Komikussá tette ezt az amugy is túlkényes jelenetet a transzparent szerencsétlen elhelyezése. A mint a női alak közel jött a megvilágított vászonhoz, hol a karáryéka nyult ki két méter hosszúra, hol a fej kapott akkora nagyságot, mint egy boglya kemence. Az ilyen szemértő apróságokra gondja lehetne a rendezésnek.

Az előjátékban látható függöny, mely a pokol száját ábrázolta, impozáns és nagystilű díszletdarab volt: Végh István festette.

(h.)

* **Halálos csend.** Jövő hét szerdáján ismét ujdonságot mutat be a társulat: Echegaray a *Halálos csend* című színművét, mely a nagy drámaköltő egyik legújabb, és leghatásosabb alkotása. A drámában a főbb szerepeket *Ternyey, Gazdy Aranka, Csiky, Follinuszné és Békés* játszik.

* **Troubadour.** Hétfőn *Danczkay* Sarolta opera-énekesnő vendégfelléptével Troubadour operát adják. *Danczkay* Leonorájával ugy itthon, mint a külföldi operákban is kiváló sikereket aratott. A vendégművésznő már vasárnap itt lesz és résztvesz a főpróbán.

* **A kis Kohn.** Sok nagy államférfiu nem büszkélkedhetik oly nagy népszerűséggel, mint a *kis Kohn*. Bohózatba is foglalták, melyet vasárnap délután adnak először a mi színházunkban.

* **Casanova.** Faragó-Barna operettje még kétszer kerül zínre ezen a héten: szombaton és vasárnap. A közönség érdeklődését már a mai telt ház megmutatta s fenn fogja tartani azt továbbra is a darab értékes szövege és pompás muzsikája, valamint az a kiállítás is, melylyel az aradi színpadon színre hozták. Az egész személyzet igen szép öltözékekkel emelte a külső hatást, s különösen a címszereplő játékos B. Szabó József, kinek pompás rokkokó ruhája Sugár József aradi ur szobá mütermében készült.

* **Pethes Imre** január 1-én kilép a Vigszínház kötelékéből. A jeles művész maga kérte szerződése felbontását, miután több vidéki színház igazgatótól kapott szerződési ajánlatot.

* **Tűz-tűz naptár** a földön örökéletű boldonságok 1903. esztendőre. Száznál több képét rajzolták Homicskó, Garay, Bér, Polgár, Manno, Horog, Jeney, Cserekes s még egy sereg híres és hírtelen legény. Irták a „Borszem Jankó” öreg és ifjú írástudói. Ara 2 kor. Ez vidám könyvecske, egy egész csomó más irodalmi munkát egyesít magában. Először is kitűnő naptár, azután legelő rangú és minőségű adomás könyv, azután jeles gyűjteménye a humoreszkeknek és valóságos kincsesháza a vidám élet-flozofának és a különböző boldonságoknak. Más naptárt illik venni, de a Tűz-tűz öt meg kell venni. Mert a többi naptár csak kívánja a jó esztendőt, de ez jóvá is teszi egyúttal. Mert jókedvet ad, felderít az élet minden viszonyait közepette. Jókedvre hangol nemcsak szövegével, hanem jeles képeivel, utólrhetlen, a Borszem Jankó iskoláját dicséző karrikatúráival. A díszes kiállítású naptár ára két korona.

* **Magyar képeskönyvek.** Azok a műveit, gondos szülők, a kik már zsengekori gyermekeik szellemi nevelésére is nagy súlyt fektetnek, még csak pár év előtt is nagyon meg voltak akadva, ha Képes Könyveket akartak venni kis gyermekeiknek. A magyar könyvpiacnak ugyanis fölülte kevés ilyen eredeti képeskönyve volt; a németországi, vagy bécsi lithográfusok elárasztották a magyar könyvkereskedelmet olcsó és silány reprodukciókkal, a melyek részint szöveg nélkül kerültek forgalomba vagy ha egyik-másik kiadó iratott is nozzájuk pár forintért magyar szöveget, maga a kép idegen szellemű, idegen eredetű volt, valamint hogy idegen volt az egész könyv is, mivel külföldön készült, — s még a magyar szövegét is ott nyomták bele. A gyermekirodalom e nagy hiányát egyszerre és ugyancsak alaposan pótolta ez idén a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” kiadó-hivatala, (Budapest, VII. Károly-körút, 9) mely karácsonyra nem kevesebb, mint 30 különféle nagyságu és alaku képeskönyvvel kedveskedik az aprószenteknek. A könyvek mindegyik lapján ott ékeskedik ez a fölirat: „Honi ipar” — s ez nem reklám, hanem örvendetes igazság. Hazai művészek festették egytől egyig a remek szép, színes képeket, melyek mindegyike egy-egy kis világot tár föl a képekért rajongó kicsikék előtt; s végre törülmetszett magyarság, naiv és mégis ötletes gyerek-kedély csap felénk a csengő-bongó kis versekből, melyek *Zigány* Arpad költői vénáját dicsérik. Ez a nevezetes és hazafias vállalkozás tehát minden esetre figyelemre és pártolásra érdemes: nemcsak azért, mert nagy pedagógiai fontossága van, mivel magyar szellemben, magyar szívekben fogant szóval és művészettel oktatja gyermekeinket, hanem azért is, mert kizárólag Magyarországon készült és a „magyar ipar” diadalmát hirdeti a bécsi portékával szemben. Mind a két ok elég fontos arra, hogy a magyar közönség méltányolja a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” kiadó-hivatalának ezt a dicséretes törekvését és pártfogásával buzdítsa szép számdékainak további kifejtésére.

* **Grünfeld Bürger kvartett** és *Szoeyer* Ilona nagy értékű hangversenyére, melyet f. hó 30 án vasárnap délután 5 órakor tartanak meg a Fehér Kereszt nagytermében, nagy érdeklődés mutatkozik. A még fennmaradt helyre előjegyzéseket elfogad *Révész* Nándor könyvkereskedése. Telefon 265 sz.

* **A negyvennégy éves naptár.** Az *Athenaeum* Nagy Képes Naptára érte meg ezt a nagy, még az emberi életben is számottevő időt. És nemcsak megérte, hanem fel is használta, mert az évről-évre szerzett tapasztalatokat hasznára fordította. Ugy, hogy ma már valóban nincs naptár, mely vele a tartalom gazdagsága és praktikussága tekintetében versenyezhetnék. A gazdag szépirodalmi részben az az ambíció vezette, hogy ne csak érdekeset, hanem művészi tekintetben is kifogástalant nyújtson. A naptár súlypontja azonban a közhasználati részre és a Tiszti Címárra esik, azokra a részekre, melyek ezt a naptárt ugyszólván nélkülözhetlenné teszik. A pihenés óráiban szórakoztat, tanít, a munka óráiban pedig vezet, utbaigazít, felvilágosít és mint-hogy rendkívül sok időpazarlást ment meg, kamatosztól visszafizeti azt a csekély 2 koronát, amibe 500 oldalnyi terjedelme, gyönyörű képei és színes fedele mellett kerül.

Lipót király afférjei.

(Lipót és Stefánia, Rubino.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, november 21.

A belga király nyílt és titkos ügyei állandó rovatot követelnek már a maguk számára a lapokban. Nincs nap, hogy valami belga udvari afférről ne kelleme beszámolni. A mai nap sem mult el e tekintetben eredménytelenül.

Brüsszeli távirat ad arról hírt, hogy a bécsi „N. W. T.” a következő tudósítást fogja hozni a *spaaai botrányról*, melynek tudvalevően Lipót király és leánya *Stefánia* hercegnő voltak a szereplői. Erről az afférről mind sürűbre szövdődnek a pletykák. A hirhedt jelenetről szól az alább következő brüsszeli táviratunk, melynek forrása *Albert* belga herceg, aki Münchenben tartózkodik. A telegramm szerint a belga udvari körökben *kinos feltűnést* keltett, hogy *Albert* herceg *egészen másképpen* beszélt el a spaaai jelenet lefolyását, semmint valóban történt. A müncheni verzió, amely egyenesen *Albert* hercegtől származik, azt ujságolja, hogy *Stefánia* hercegnő kérdést intézett atyjához, megengedi-e neki, hogy belga királyi hercegnő minőségében és rangját megillető formák és szertartások közt vehessen részt anyja temetésén. A király azt felelte, hogy az *teljes lehetlenség*.

A brüsszeli udvarban, ahol apróra ismerik a spaaai jelenet minden részletét, megütközést okozott *Albert* hercegnek ez az elbeszélése, mert tudják, hogy *Stefánia* hercegnő és a király közt ez a párbeszéd egyáltalán nem történt meg; de azért is nehezélnék *Albert* hercegre, mert ezzel a híreszteléssel rossz világot vet *Stefániára*, azt tételezven fel róla, hogy neki édesanyja halálakor nem volt egyéb gondja s a gyász pillanatában sem törődött egyébbel, mint hogy kierőszakolja magának a születésénél fogva öt megillető jogokat és tiszteességeket atyjától. A brüsszeli udvarban ke-reken azt mondják, hogy *Albert* herceg legjobb esetben *alaposan téved*, amikor azt állítja, hogy Spaaban találkozott Lipót királylyal. Erről a legbeavatottabb brüsszeli ujságok, amelyek pedig a legapróíékosabb részletig híven írják le a jelenetet, semmit sem közöltek; azt írják s ez a tény, hogy Lipót király tudatta *Stefániával*, aki éppen anyja ravatalánál imádkozott, hogy rögtön el kell távoznia a kápolnából. *Albert* herceg eljárását a belga udvarban arra magyarázzák, hogy *szépitgetni s mentegetni akarta* Lipót király eljárását, amely olyan kínosan hatott világszerte.

A király merénylőjéről ma a következőket jelentik Brüsszelből:

Rubino, a merénylő, néhány hónappal ezelőtt az olasz rendőrség szolgálatában állott, de mert megtudták róla, hogy anarkistákkal érintkezik, elbocsátották a szolgálatból. Emiatt bosszút esküdött Olaszország ellen és revolvért vásárolt, hogy az olasz királyt megölje. Az anarkisták ezt megtudták, kigunyolták és árulónak nevezték. *Rubino* ezután Belgiumba ment.

A rendőrség azt hiszi, hogy nem is akart merenyletet elkövetni, hanem csak kétségbeesésében követte el tettét. A merénylő ügyében a vizsgálat vezetését *Van Nerom*-ra bízták, mert d'Oultremont vizsgálóbíró rokonságában van gróf d'Oultremont főudvarmesterrel, akire a merénylő rálőtt. Az államügyész és a vizsgálóbíró tegnapelőtt este újra kihallgatták *Rubino*t.

Mint-hogy *Rubino* kijelentette, hogy nem fogja a börtön homályában bevárni a halált, a legszigorubb őrizet alá vették. *Rubino* védője: *Royel* Emil ügyvéd kijelentette, hogy csak akkor vállalhatja el *Rubino* védelmét, ha beszélhet vele.

A brüsszeli rendőrség erősen hajszolja Rubino állítólagos bűntársait, buzgalmában tegnap letartóztatta Hardy angol képviselőt, az Independent Labour Party tagját, aki a németországi bányászkongresszusra utaztában néhány napra kiszállt Brüsszelben. — A rendőrség ugyanis elfogott egy Hardynak szóló levelezőlapot, amelyen állítólag arról értesítették, hogy csomagokat küldenek részére. Hardy kijelentette, hogy a levelezőlap neki szól, de a rendőrség nem tud angolul, mert abban nem csomagról, hanem pénzről van szó. A rendőrbiztos ráírvallt, kérdőre vonva ismeri-e Rubinot, mire Hardy kacagva válaszolta, hogy ő szocialista és nem akarkista, különben pedig angol képviselő.

A rendőrbiztos erre egy szomszédos szobába ment, de pár perc múlva visszatért, kezét fogott a képviselővel és kijelentette, hogy szabadon távozhat. Hardy panaszt tett az angol konzulnál, de az kijelentette, hogy nézete szerint a rendőrség nem lépte túl hatáskörét.

A borosjenői ügyvédek.

(Válasz a törvényszéki elnök nyilatkozatára.)

Arad, november 21.

Ottuba, Károly törvényszéki elnök tegnap közölt nyilatkozatára a borosjenői ügyvédi kar, melynek tagjai Burdán Tivadar, Fejér György, Fülöp Géza, Mészáros Samu és Tessényi Károly, ma az alábbi választ küldték be hozzánk:

Egy, Borosjenőn e napokban megnyílt csőd alkalmából nyilatkozatot terjesztettünk be az aradi törvényszékhez, mely szerint:

„... kirendelése esetében a tömeggondnokságot, ugyiszintén megváltásunk esetében a csődválasztmányi tagságot egyikünk sem fogadja el. Elhatározásunk indító oka az, hogy a tekintetes Törvényszék a vidéken előforduló nagyobb csődöknél tömeggondnoknak mindig aradi ügyvédet rendel ki; — s ezen gyakorlata okául a rendszerinti csődbiztos ur a közel múltban azt nyilatkoztatta ki, hogy a vidéki ügyvédek tekintetben nem eléggé megbízhatók. Ezt pedig reánk és az ügyvédi karra méltánytalanul és sértőnek tartjuk.“

Ezt irtuk, egy szóval sem többet. S ebből látható, hogy minket korántsem egy konkrét esetben való mellőztetésünk, hanem az aradi törvényszék általános gyakorlata és a csődbiztos urnak az ügyvédi kart sértő nyilatkozata vezetett.

E nyilatkozatunk tisztán hivatalos beadvány volt. Meglepetéssel láttuk mégis, hogy még mielőtt a törvényszék elintézte volna, már ismertette lön a hírlapokban, még pedig olyan kommentárokkal, aminőkre mi nem is gondoltunk.

Ennél fogva kijelentjük, hogy ezen elintézés alatt álló ügynek a lapokban való ismertetése tőlünk egyikünktől sem származik, s így csakis a törvényszék hivatalából kerülhetett a nyilvánosságra.

Tehát méltán meglepett bennünket, hogy az aradi kir. törvényszék elnöke ezen nem tőlünk származott hírlapi közlésekre olyan hangu nyilatkozatot tett közzé, mely egyrészt személyeskedő, másrészt az igazságnak nem felel meg.

Mi semmiféle csödesetre sem hivatkoztunk (ámbar hivatkozhatnánk többre is). A törvényszéki elnök ur mégis felemlit egy sérelmesnek talált tömeggondnoki kirendelést, úgy látszik, hogy a borosjenői járásban előfordult „Wallisch-felé“ csődre celoz, és azt mondja, hogy ennek megnyíltakor Borosjenőn csak három ügyvéd volt, ezek egyike

épen akkor bonyolított le egy más jól jövedelmező csődügyet, a másik két ügyvéd pedig vagyoni helyzete miatt nem volt figyelembe vehető.

Evvel szemben konstatáljuk a következőket:

1. Borosjenőn a Wallisch-csőd megnyíltakor nem három, hanem négy ügyvéd volt.

2. Fejér György ezen időben semmiféle csődöt sem bonyolított le, hanem jóval azelőtt kapott 2 csődöt, a melyek egyike 1000 frtot jövedelmezett, a másikra pedig ráfizetett, mert a tömegből még a csődkiadások vagyis a kész kiadások sem nyertek fedezetet.

3. A mi pedig két ügyvéd vagyoni helyzetének ismerésére vonatkozó célzást illeti, a kir. törvényszék egyikükről sem tudhatott olyat, a mi őket megbízhatatlanná tette volna. Annál kevésbé, mert nemcsak a bíró, hanem az ügyvéd megbízhatósága is nem vagyona nagyságától, hanem tisztességétől függ.

A borosjenői ügyvédi kar.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre választmánya e hó 22-én, szombaton este kilenc órakor, a kör helyiségében ülést tart. Táragsorozat: 1. Elnöki jelentések. 2. Pénztár és helyeszközlőosztály jelentése. 3. Fűszerkereskedő alkalmazottak beadványa az üzleti záróra ügyében. 4. Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő levele, a kör által a képviselőházhoz intézett nyugdíj-kérvény ügyében. 5. Előterjesztés a Berlitz-iskola keretében szervezendő tanfolyamra nézve. 6. Tagfölvételek. 7. Indítványok. — A gyűlésre a választmány tagjait ezuton is meghívja Tedeschi Viktor elnök.

A perzsa sah szerelme.

(Pikáns válópör a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Nagy szenzációt kelt Budapesten az a válópör, amely a napokban játszódott le a budapesti polgári törvényszék előtt. A felek ifj. K. Emil miniszteri fogalmazó és feltűnő szépségű neje. A főváros előkelő köreit élénken foglalkoztató válópör nem mindennapi pikantériával rendelkező előzményei a következők:

A szép asszonyt ura a múlt nyáron Karlsbadba küldte nyaralni és ugyanakkor a sah nagyvezírje: Murah Effendi az előkészületek megtétele végett szintén Karlsbadban tartózkodott, s már az első nap feltűnt neki a csodaszép asszony. Kereste is a vele való összeköttetést, ami hamar sikerült is neki, úgy, hogy állandó barátokká váltak; a fürdőző közönség pedig szentül hitte, hogy az asszony a nagyvezír családjához tartozik.

Mondani sem kell, hogy milyen félelmes tisztelettel vették körül. Azonban a sah váratlan megerkezése megszakította a kedves idilt, de nem — örökre. A nagyvezírt felváltotta a sah, aki még odaadóbb és buzgóbb lovagja lett a szép barna asszonynak. Előkelő lakást tartott a számára, udvara személyzetével látta el, sőt az asszony mindenütt a perzsa sahuevében cselekedett. Így egy alkalommal egy világhírű londoni női szabócégtól körülbelül tizenháromezer korona értékű ruhát rendelt, amit a sah névjegyével fizetett ki.

Mikor a sah elutazott Karlsbadból, a szép asszony magára maradt. Csakhamar hazajött a fővárosba. Nemsekára, a perzsa sahnak hazaérkezése után, hivatalos levelet kapott, melyben tudtára adják, hogy a férjét „érdemei elismerésül“ a sah előkelő persa rendjellel tüntette ki, az asszonyt magát pedig felavatta udvarhölgyggyé.

E levél alapján megindított válópör tárgyalására férj és feleség kart-karba öltve a legvidámabb hangulatban mentek, és az asszonyka kijelentette, hogy végtelenül szereti férjét, de ő neki magasabb hivatása van, mert Perzsiába kell mennie névleges fejedelemmőnek és a sah és közte fennálló viszonyról olyan intim részleteket közölt a törvényszékkel, hogy a válasz azonnal kimondatott.

A férj kijelentette, hogy ő is nagyon szereti feleségét, de magasabb szempontból beletnyugszik az ítéletbe. Ugy hírlik, hogy a perzsa sah a jövő év tavaszán a szép asszonyt Perzsiába viteti és már most rendeztetni be egyik kastélyában a lakosztályokat, hogy ha majd az ébredező kikelettel eljön az a szép bimbó is, ne találja készületlenül. A sah szerelmének legfényesebb bizonyítéka az a sok drága ékszer, értékes ruhanemű és rengeteg pénz, amivel a perzsa udvarmesteri hivatal nyakra főre ellátja a színlővendékből lett uriaszonyt.

Kecskeméthy nyomában.

(A nyomozásról visszatért rendőrfogalmazó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Kecskeméthy Győzőről, a főváros hírnévre szert tett sikkasztójáról, már nagyon sok hír jelent meg, a melyről utóbb kiderült, hogy nem igaz. Ez az oka annak, hogy a sajtó minden újabb értesülést csak a legnagyobb fentartással közöl az ügyes és szerencsés szökevényről, a ki két világrész rendőrségének eszén túljárva, hegyen-völgyön át biztos helyre menekült.

Most ismét hír érkezik róla kapcsolatban az üldözés-re Amerikába küldött Markovics Ince budapesti rendőrfogalmazó hazatérésével.

Markovics Ince rendőrfogalmazó, a detektív-testület volt másodfőnöke, a Bérczy Béla rendőrkapitány által teljesen összehordott adatok alapján ez év szeptember havában egy rendkívül ügyes detektív kíséretében elindult Genuába. Innen hajóra ülve átvitorlázott New-Yorkba. Az utazás a legnagyobb csendben történt, úgy, hogy még a rendőrségen sem tudta senki sem, egy-két embert kivéve, hogy Markovics hová ment. Mindenki azt hitte, hogy beteg volt és szabadságra ment.

Szeptember hó 27-én jött az első kábeltelegramm Markovicstól, a mely jelentette, hogy megérkezett New-Yorkba. Tizennégy nap múlva Markovics zárt levélben tudatta, hogy Kecskeméthy Győzőnek kétségtelenül megtalálta a nyomát.

A sikkasztó hosszabb ideig tartózkodott New-Yorkban. A legfontosabb felfedezés pedig az volt, amit Markovics ebben a levelében jelentett már, hogy egészen bizonyos, miszerint Kecskeméthynek bűntársa volt, aki úgy látszik, előre elkészítette a sikkasztáshoz a tervet és a menekülésre való utat.

Kitűnő amerikai detektívjeivel megtalálta azt a szállodát, ahol Kecskeméthy megszállt és ahol előre kimenekült bűntársa várta. Kecskeméthy álnevet, még pedig román hangzású álnevet használt és bűntársa, aki borotvált képű, szőke haju, alacsony, elhízott természetű ember, a szállóban mint testvérét mutatta be.

New-Yorkban Kecskeméthy összesen 69 napig tartózkodott ötszöri megszakítással. Legutoljára ez év márciusában volt New-Yorkban. A szállóban azóta nem látták többé. De hát nem is törődtek vele annyival is inkább, mert magaviselete nem volt gyanús. Nem pazarolt és nem tűnt fel sehogy sem.

Markovics Imre követte Kecskeméthy nyomát, amely New-Yorkból elvezetett Chikágóba.

Itten aztán fontos felfedezést tett. Kecskeméthy bűntársa egy föld-ügynökséggel tárgyalt egy farm megvétele ügyében, amely valahol Canadában fekszik. Ezt a farmot nem vette meg, vett azonban az ilyen farmhoz szükséges gépeket: ekéket, gőzfűrészstb. A gépeket maga tette vasutra és így azt nem lehetett megállapítani, hogy hová ment. Annyi azonban ebből és egyéb körülményekből kiviláglik, hogy Kecskeméthy és bűntársa a világ nagy zajától visszavonulva akart élni, talán éppen mint farmer.

Markovics Ince sűrűn Budapestre küldött jelentései azonban nagy akadályokról is panaszkodnak. A legnagyobb baj az, hogy *Kecskeméthyt és társát nem lehet majd elfogni, ha tényleg meg is találják* valami elhagyatott vidéken. Markovics már körülbelül meg is találta ezt a helyet. Ha fel is kutatják, még ha galléron is csípi, marad annyi alkalm, hogy elmeneküljön, mert mit tehet három ember két elszánt gonosztevővel szemben, akiknek bizonyára rendelkezésére áll egy csapat szolga, vagy egyéb alkalmazott. Kecskeméthyt csak úgy lehet elfogni, ha a városba jön, ahol a hatóság segítségére lehet az üldözőknek.

Kicsi tehát a remény, hogy a hírkedt sikasztó valaha élve kézre kerüljön. A legjobb esetben pedig, ha sikerülne is őt elfogni, az elsikkasztott pénz nem igen térül meg. Már pedig a fővárosnak legforróbb óhajta, hogy a pénz is megkerüljön. Azért áldozott eddig annyit a nyomozás költségeire, a melyek már jóval felülmulják a 20.000 frtot.

Markovics Ince rendőrfogalmazó tegnap New-Yorkból Hamburgon át megérkezett Budapestre. Utjának eredményéről azonnal referált *Farkas Lajos* rendőrtanácsosnak. A rendőrség két new-yorki detektivet bízott meg a nyomozással.

Uj palota a Szabadságtéren.

(Nádasdy Ferenc gróf építkezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Vetélkedő kedvvel folyik egy idő óta Arad város főterének szépítése. A háztulajdonosok egyre-másra építkeznek, ujitanak, úgy, hogy — amint mondani szokás — rá sem ismer a város közepére az, aki néhány évig távol volt. Most egy újabb, nagyszabású és érdekös építkezési tervről vettünk értesülést, mely, ha megvátosul, nagy mértékben hozzájárul a város egy főpontjának szépítéséhez.

Arról van szó, hogy a Forray-utca és Szabadság-tér sarkán álló két ház helyébe, melyek *Nádasdy Ferenc* gróf tulajdonát képezik, hatalmas palotákat építenek. A terv elkészítésére már megbízatást is nyertek *Korb* és *Giergl* ismert budapesti műépítők. Ez a cég tervezte Budapesten a király házat, s nemrégiben történt, hogy a két építést: *Korb* Flórist és *Giergl* Kálmánt ő felsége a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

A tervezett két palota helyett, valószínű, hogy csupán egyet építenek, olyan módon, hogy a *Forray-utca* torkolata felett összekötik a két hatalmas épület egyrészét. Ilyenformán az utca Szabadság-tér felőli bejárója alagut szerű lenne. Az ily médu építkezés gyakori a régi német városokban, de Aradon teljesen speciális számba megy. Körülbelül tíz méter hosszúságban lenne egybeépítve a palota, melynek azután két szárnya párhuzamosan vonulna tovább a *Forray-utcában*.

A palotát két emeletre tervezik s az egybeépítést azért szándékozzák keresztülvinni, hogy teret nyerjenek a benne létesítendő helyiségek számára. Ugyanis nemcsak lakások

és üzletek lesznek a palotában, hanem *vigadót* is rendeznek be benne, *óriási táncteremmel, téli kerttel, vendéglóval és más mulatóhelyiségekkel*.

Az építkezést az *Atzél Péter-utca* felé eső részen fogják kezdeni. Így ezt a *Nádasdy-házat* bontják le először, s ha az új palota e felét felépítik, beleköltözik *Kass Béla* vendéglős, ki jelenleg a szabadság-téri *Nádasdy-ház* nagy részét foglalja el. Ekkor azután az utóbbi épület lebontásához kezdenek.

Abba a tervbe, hogy az utca felett keresztül építsék a palotát, természetesen beleszólása van a városnak is. A tervezők azt hiszik, hogy az engedélyt meg fogják kapni azon méltányossági okból, hogy Aradváros ezzel viszonozza *Nádasdy* grófnak egy régi szívességét. Valamikor ugyanis a két sarokház egy volt, s azért választották ketté, hogy a Szabadságtérről a *Tökölly-térre* közlekedési vonalat nyerjenek; így keletkezett a *Forray-utca*.

Akik a város szépülését szívükön hordják, sokat rágódnak azon, hogy a szabadság-téri földszintes *Nádasdy-ház* mennyire árt szépészeti szempontból a térnek. A grófi tulajdonos azonban nem volt hajlandó az építkezésbe belemenni. Némelyek szerint meg volt erre a magoka, mely egy régebbi kellemetlen ügyből származott. Evekkel ezelőtt beszakadoban volt a ház menyezete, s a rendőrség, a mérnöki hivatal véleményének meghallgatása után, elrendelte a tetőzet ujjáépítését. *Nádasdy* gróf csupán tatarozással akart segíteni a bajon, mire a rendőrség maga fogatosította az építkezést. Meg is kezdték a munkát, mikor a belügyminiszteriumtól sürgönyileg tiltották be az építés folytatását. Később Aradra jött egy miniszteri főmérnök, ki azután a hatóságnak adott igazat, s a tetőt kénytelen volt a gróf ujjáépíteni. Azt mondják ez a kényszerű építkezés vitte arra az elhatározásra, hogy nem ha znál a város szép ségének, s nem épített újat a dupla tetejű, csunya háza helyébe. Most azonban, ugylátszik, mégis elhatározta magát az építkezésre, s a késedelem fejében annál impozánsabb palotával emeli a hatalmas, szép teret, melyen a Hungária ércalakja uralkodik.

HIREK.

Relle és a postások.

— A bécsi érdem. —

Arad, november 21.

A minap élénk feltűnést keltett több fővárosi lapnak az a híre, hogy a kereskedelmi miniszter *Relle* Iván volt pozsonyi színigazgatót magyar királyi postatitkárrá nevezte ki. A hírhez csupán azt a kommentárt fűzték, hogy *Relle* Iván csalódott a magyar színészetben és hátat fordítva a Muzsának, más ridegebb, de hasznosabb foglalkozás után nézett.

Ezt a kinevezést azonban a postások körében nagyon zokon vették. Méltatlankodva beszélnek arról, hogy ezzel a postahivatalnokit kart sérelem érte, mert *Relle* Iván kinevezése által *kilencven postai fogalmazót ugrottak át és szorítottak hátra*. Annál nagyobb a sérelem szerintük, mert *Relle* Iván már negyven évnél idősebb és mégis nyugdíjképes tisztviselőnek nevezték ki.

A postások ezt a sérelmet nem hagyják szó nélkül. Bejelentik az esetet a Tisztviselők Országos Szövetségének és a parlament elé is akarják vinni a dolgot. *Relle* Iván kinevezése befejezett dolog, azon változtatni nem lehet, de a tisztviselők legalább tiltakozó szavukat akarják fölemelni s aunit el akarnak érní, hogy a jövőben ilyen különös meglepetéstől meg legyenek kímélve.

Legérdekesebb a dologban, hogy *Relle*

Iván állítólag *Bécsből* részesült igen előkelő protekcióban, olyan helyről, ahol nagyon szívesen veszik, hogy a volt pozsonyi színigazgató érdemeit szerzett a német színészet körül.

— **A király betegsége.** Bécsből táviratozzák, hogy a király ma szeszgyógymódnak fogja magát alávetni. A kura a legközelebbi napokban kezdődik. Ugy hírlik, hogy ugyanaz a masször fogja a királyt kezelni, aki annak idején a királynét is gyógykezelte. Őt felsége egészségi állapota különben javult. Az éjet nyugodtan töltötte.

— **Felfolyamodás a Bóhm-féle vádirat ellen.** A napokban kézbesítették az érdekelteknek az aradi ügyészség vádiratát *Bóhm* Adolf ellen. Az *Aradi ipar- és népbank* ma felfolyamodást adott be a vádirat azon része ellen, melyben az ügyészség *Bóhm* néhány elévülő cselekményére elejti a vádat. A felfolyamodás ügyében a nagyváradi főügyészség dönt.

— **Iparosok a minisztereknél.** A magyar iparosok országos szövetsége ma délelben tisztelt *Szell* Kálmán, *Lukács* László és *Láng* Lajos minisztereknél, kérve a tervezett állami beruházások sürgős elrendelését és az arra előirányzott összeg fölemelését. Mind a három miniszter jóakaratu támogatást ígért s kilátásba helyezték az ügy tanulmányozását.

— **A szász trónörökös balesete.** Salzburgból táviratozzák: *Frigyes* Agost szász trónörökös, ki apósának, a toscanai nagyhercegnek meghívására jött Salzburgba vadászni, tegnap délelőtt 9 órakor egy alpesi uton, mikor éppen két zergebakot lött, elcsuszott és jobb lábát törte. A trónörököst gyorsan elősiető emberek hordágyra tették és bevitték egy vadászkunyhóba. Nemsokára megérkezett *Höfner* dr. asztenei orvos, aki kötést rakott a törés helyére. Komplikációk eddig nem állottak be.

— **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.** A honvédelmi miniszter *Vannay* János dr. jugosi 8-ik honvédezedrebeli tartalékos hadnagyot és *Kriván* János gyógyszerügyi gyakornokot szolgálati kötelezettségük teljesítése után a honvédség tartalékából elbocsátotta.

— **Egy miniszterválság kulisszáiból.** A szófiai „Vecerna Posta“, a stambulovisták lapja, azt írja, hogy a legutóbbi miniszterválság tisztán komédia volt, melyet *Danev* miniszterelnök rendezett azért, hogy megszabaduljon *Kostantino*vics minisztertől. *Konstantinovic*s ugyanis követelte, hogy indítsanak vizsgálatot *Lindskanov* belügyminiszter ellen, a kiról több lap azt írta, hogy része volt *Stambulov* és *Bolcsev* meggyilkolásában. Az ügy megbolygatásától természetesen leginkább *Ferdinánd* fejedelem tartott, a ki tudvalevőleg mindent megtett arra nézve, hogy *Stambulovot* eltegyék láb alól. *Danev* tehát miniszterválságot provokált, hogy megszabaduljon az alkalmatlan *Konstantinovic*stől, míg *Lindskanovot* ismét bevette az új kabinetbe. Ez azonban, teszi hozzá a „Vecerna Posta“, nem fogja megakadályozni azt, hogy az igazság végre ki ne derüljön.

— **Péksegédek tüntetése** *Láng* miniszter ellen. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti péksegédek küldöttsége ma délután tisztelegni akart *Láng* Lajos kereskedelmi miniszternél a vasárnap éjjeli teljes munkaszünet érdekében. Mikor a küldöttség tagjai megtudták, hogy a fogadási óra elmúlt s a miniszterrel már nem beszélhetnek, a miniszterium kapuja előtt fülsiketítő lármát kezdtek. Nagy tüntetéstől lehetett tartani, ezt azonban a gyorsan kivonult rendőrség megakadályozta.

— **A Maros befagyott.** *Marosvásárhelyről* jelentik, hogy a hirtelen és váratlanul beállott hideg időjárás következtében a Maros egész keresztül befagyott. Ha így tart a hideg, pár nap múlva a korcsolyázás megkezdhető lesz.

— **A Kossuth-szobor** alap gyűjtő-bizottsága holnap szombaton este a Jópásztor vendéglőben ülést tart.

— **Tűz egy bányában.** Budapestről táviratozzák: az *Abelesz*-féle bányában ma este tűz ütött ki. Temérdek bór volt a gyár raktár helyiségeiben főlhalmozva, a nagy pusztítást azonban megakadályozta a budapesti III. kerületi tűzörség, mely a tüzet rövid idő alatt el fojtotta.

— **Halálozások.** Szombatsági *Sármezey* Árpádné, szül. Szentpéteri Agnes Leona ma, pénteken hajnalban, 83 éves korában, házassága 15-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor megy végbe a Perényi utca 8. számú házból. Halálát előkelő rokonság gyászolja.

Neumann Armin az aradi izraelita iskolák nyug. igazgatója a népnevelésügyi szolgálatában eltöltött életének 66. évében folyó hó 20-án éjjel 8 órakor elhunyt. Temetése folyó hó 23-án, délelőtt 1/2 11 órakor lesz Vörösmarty-utca 2. alatti házból.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség.** munkásképző intézménye vasárnap, f. é. november hó 23-án, délután 4 órakor a tempiom utcai polgári fiúiskola dísztermében tartja második szórakoztató és szakelőadását. Műsora: 1. Szavaltat. Előadja *Leitersdorfer* Soma 2. Szakelőadás: A szocializmus újabb irányzatai (I.) Tartja dr. *Radó* Károly ügyvéd 3. Monolog, elmondja *Kertész* Vilmos. Belépés díjtalan.

— **Felfüggesztett tanár.** Különös hírt jelent egy szentesi távirat. A kultuszminiszter — így mondja a tudósítás — *Fülöp* Károly szentesi állami főgimnáziumi tanárt, *pozíciójával össze nem egyeztethető életmódja miatt* állásától felfüggesztette.

— **A király kintornája.** Aradon néhány nap előtt egy különös alaku orgonaverkli volt látható. Két ló huzta a nehéz és átható hangu verkit. A verki tulajdonosa: *Wich* János ausztriai lakos, kérvényt nyújtott be az alispáni hivatalhoz, hogy hosszabbítsa meg Arad megye területére szóló kintornázási engedélyét. A kérvényben *Wich* János előadja, hogy ő 89 éves ember, aki részt vett a soiforinói ütközetben s a santa-luciai rettenetes ütközetből csak kilencedmagával menekült meg. A kérvényező azt állítja, hogy fővadász volt egy tiroli vadászszázalójában. Erdemi elismerésül a király ajándékozta neki az orgonakintornát, melylyel most bejárja a monarchiát. Az alispáni hivatal a kintornás kérvényét felterjesztette a belügyminiszternek, aki ma leérkezett leiratában megtagadta az engedély meghosszabbítását azon indoklással, hogy a kérvényező külföldi lakos és amugy is elég engedélyt osztanak ki belöldi kintornásnak.

— **A mohamedánok kivándorlása Boszniából.** A Balkán eseményeiről rendszeren jól informált „Piccolo” jelenti Szarejevóból, hogy a muzulmán papok erős propagandát fejtenek ki, hogy a boszniai mohamedánokat kivándorlásra bírják. Eddig mintegy 1500 mohamedán család hagyta el Boszniát? A boszniai országos kormány most vizsgálatot tartott ebben a dologban és intézkedett, hogy a további kivándorlás megakadályoztassék.

— **Öngyilkosság a gyorsvonaton.** A Bécs-berlini gyorsvonat egyik kupéjában halva találtak *Wertheimer* Miksát, a napokban elcúnt komanfalui gazdálkodót, aki zilált vagyoni állapota miatt lőtte magát agyon a vasuton.

— **Munkások a civilista felemelése ellen.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A rendőrségen eddig a civilista felemelése ellen négy gyűlést jelentettek be a szocialisták. Az egyik gyűlés már ma este 8 órakor volt a Gyöngygyutka utca 3. számú vendéglőben, ahol a *kárpitossegédek* jöttek össze. Vasárnapra három munkásgyűlés marad az eddigi bejelentések szerint. A kőművessegédek délelőtt 10 órakor a Király-utca 47. számú korcsmában gyűléseznek, ahol a civilista felemelésén kívül az új kivándorlási tervezet és a kőművessegédek munkarend ügye a napirend. A *kádársegédek* délután 8 órakor az Aggteleky-utca 16. szám alatt gyűléseznek a civilista, a nép helyzete, a hadsereg szaporítása, a kivándorlási törvény tervezet és a kongresszusi kiküldöttök választása ügyében. A *bőröndös* és

szijgyártó-munkások délután 3 órakor tartanak gyűlést az Akácfa-utca 80. számú korcsmájában. A napirend a civilista felemelése és a szervezkedés célja és haszna.

— **Az új ezres.** Az új bankók di zes felvonulásának sorát, amint illik, az ezresbankó fejezi be. Igaz, hogy a régihez mérten csak aféle liliputi ezres, lévén értéke éppen feleannyi, mint a régié, de még így is eléggé jelentős potentát ahhoz, hogy tisztelettel emeljük meg kalapunkat előtte. Benfentes közlemény jelenti, hogy az új ezerkoronás bankjegyeket a jövő év elején bocsája ki az Osztrák-Magyar Bank. A közlemény igen bölcsen még azt is hozzát teszi, hogy „mint értesülünk”, az új ezresbankó színben és formában különbözni fog a százastól. Egész bátran fentartjuk azt a véleményt, hogy az új ezerkoronás különbözni fog a százkoronástól, sőt azt is hozzátehetjük, hogy nemcsak formában és színben fog különbözni, hanem — értékben is.

— **Tűz Hieronymi lakásán.** Fővárosi tudósítónk jelenti táviratban, hogy *Hieronymi* Károly országgyűlési képviselőnek Andrassy uti lakásán ma este kémény-tűz ütött ki. A hirtelen felcsapódó lángok kárt alig tettek és mire a tűzoltóság kivonult, már vége volt a tűznek.

— **Disznótörös jubileumi előadás.** Budapest közelében van egy népes kzség: *Liszka*falva, amelyben ez idő szerint a magyar nemzeti színészet miszsiózik. Ripacsék egyik ünnepi előadásának színlapját közlik most a következőkben:

Jubileumi előadás!!!

Heródyne Szentfy Annuska

45 éves születési jubileuma

Fővárosi nagy művészek közreműködésével

*Liszka*falván a „Csákó”-vendéglő nagytermében.

Heródyne Szentfy Annuska
jubileumára adatik

Rang és mód

Színmű 5 felvonásban.

Irta: *Szigeti* József.

Kezdeté 7 órakor. Előadás után tánc. Ezután a nagy művésznő tiszteletére *disznótör*.

Azt nem közli a színlap, hogy a belépő-jegy a disznótörre is szól e, vagy pedig a publikum tartozik egy-egy tányér kocsonyát vagy májas hurkát vinni *Annuska* tiszteletére.

— **A hideg.** Az ország minden részéből és a külföldről szokatlan hideg időjárásról érkeznek hírek. A párisi lapok azt írják, hogy az időjósok szerint az idén *oly hideg lesz, mint a mind ötven év óta nem volt*. A mozdonyokban meg fog fagyni a víz — mondta egy asztronómus a „*Petit Bleu*” tudósítójának, a ki meginterviewolta őt a hidegről.

— **A soknyelvű kocsis.** A drezdai rendőrségnek jó ötlete támadt, aminek különösen az idegenek fogják hasznát venni. Körülbelül egy hét óta Drezda utcáin egy csomó bérkocsis látható színes karszallaggal. Erről ismerheti meg az idegen, hogy melyik kocsis milyen nyelven beszél a németen kívül. A franciául tudó kocsis piros fehér-kék szalagot, az olasz zöld-fehér-piros szalagot visel, az angol angol színeket. Hogy a magyar trikolór is szerepel valamely kocsisnak a karján, arról nem szól a hír, de arról igenis, hogy van egy kocsis, akinek a karján nyolcféle országszín látható, mert nyolc nyelvet tud. És ez a poliglott kocsis — egy volt *magyar kereskedelmi utazó*, akiből a sors viszontagsagai következtében fiakkeros lett.

— **Az öreg asszony és a kis bárány.** Olyan ez a bus történet, mint egy régi, régi mese, amelyet téli estéken a falusi nagyanyó mond el a kemencepad mellett kis unokáinak. Lőcséről írják, hogy *Kereszt*falván volt özvegy *Tuzek* Jánosnének egy kis báránya, amelyet úgy ápolt, dédelgetett, mint egy kis gyermeket. A napokban az apró jószág a nyitott ároknál botorkált és a mélységbe zuhant. A szegény asszony a kis bárány nyöszörgésére figyel-

messé lett és odament az árokhoz. Az öreg asszonyon annyira erőt vett a karánykaja szenvedése miatti fájdalom, hogy összeesett és meghalt. Ott találták meg dermedt tagokkal kedves állatkája mellett. Szív-szélhűdés ölte meg.

— **A milliomos házassága.** Hogyan nősült meg *Martin* Péter gazdag new-yorki gyáros? Ezt írja le egy angol lap a következőkben. Péter *Martin* levelet írt a szabójának:

Tisztelt uram! Elhatároztam, hogy megfogok nősülni. Miután ön már tíz év óta szállítja nekem ruháimat, megbízom önt: szállítson nekem most az egyszer asszonyt a házhoz. Barna legyen, csinos és fiatal. Holnap délelőtt benézek az üzletébe. Tartsa készen a választékot.

A szabó felolvasta a levelet a műhelyében, a hol mintegy 60 leány van alkalmazásban. Képzelték, mekkora revolúciót kellett a leányok közt a levél, mert Péter *Martin* csinos fiatal ur volt s a mellett milliomos. Péter *Martin* másnap délelőtt csakugyan benézett a szabó üzletébe, rövid válogatás után kiválasztott magának egy barna fiatal leányt, azt beültette a cabjébe és fél óra múltán a szabókisasszonyból milliomos asszony lett.

— **Rablók egy postakocsi ellen.** Lugosról jelentik: A *Gavosdia* és *Nadrag* között közlekedő postakocsit kísérő csendőrre tegnap valaki rálőtt. A csendőr szívében találva *holtan le-roggyott*. A posta 24.000 koronát szállított, de a rablóknak nem sikerült a pénzt elrabolniuk. A postakocsist letartóztatták.

— **Egy táncosnő öngyilkossági kísérlete.** Prágából jelentik, hogy az ottani német színház ballettáncosnője, *Pruzima* Anna tegnap este lakásán revolverrel magára lőtt és életveszélyesen megsérült. A tett oka szerencsétlen szerelem. A lány ugyanis egy hivatalnokkal viszonyt folytatott, melyből nem nyitak házassági kilátásai.

— **Titokzatos dráma.** A francia főváros bünkrónikája szenzációs bünténnyel gyraport: megölték egy szép fiatal asszonyt. Az áldozat, mint Párisból jelentik, *Gore* Ellen, egy huszonnyolc esztendőes amerikai művésznő, a kit halva találtak a kedvesének, egy *Rydsenski* nevű orosz embernek a Bois de Boulogne közelében, a Rue Faisanderie-n levő lakásán. A halott koponyáján hatalmas lött seb tátongott, a mely, a mint a vizsgálat kiderítette, revolvergolyótól eredt. A szobában ott találtak *Rydsenski*-t is, a ki a rendőrbiztos kérdéseire zavarba jött, egymásnak ellentmondó feleleteket adott, mire letartóztatták. *Rydsenski* azt állította először, hogy az asszony öngyilkosságot követett el. Később eltért a vallomásától azt mondotta, hogy *Gore* Ellen véletlenül ejtette el a revolvert, mely elsüt s golyója az asszony fejébe furódott. *Rydsenski* előkelő orosz nemesi családból származik, azelőtt tiszt volt az orosz testőrségben. Párisba azért jött, hogy a színpadon kiképezze magát.

— **Elrabolt aranyak.** Vakmerő rablóhistoria foglalkoztatja a krassó szörénymegyei csendőrséget, a mely lázasan kutat négy aranyrabló után. Az eset részleteiről levelezünk a következőket írja nekünk: *Vaszilyán* György petroszai lakos az egész nyáron családjával aranymosással foglalkozott. A krassó-szörénymegyei Nérapatak iszapjában ugyanis nagymennyiségben van arany és ennek a kimosásából igen sok szegény család él. *Vaszilyán*nek mintegy kétezer korona értékű aranyat gyűjtöttek össze. A múlt hétfőn éjjel négy bekormozott arcu ember tört be *Vaszilyán* lakásába s a megrémült embertől az aranyakat követelték. *Vaszilyán* tagadta, hogy nála arany volna. azt állította, hogy azokat már elvitte *Aradra*, de még pénzt nem kapott értök. A rablók azonban nem adtak hitelt ennek a mesének, hanem *Vaszilyán*t megkötözték és veréssel kényszerítették vallomásra. Mikor pedig az összevert ember már elájult, a feleségére és gyermekeire került a sor. A szegény asszony, a mikor látta, hogy a legkisebb gyermekét is hogy kiozzák, bevallotta, hogy az aranyak a kamrában vannak elrejtve. A rab-

lók magukhoz vették a fazekat, a melyben az arany volt s azután eltávoztak. Vaszián a sok veréstől elvesztette beszédképességét és oly súlyos beteg, hogy aligha marad életben. A csendőrség erélyesen nyomozza a rablókat.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izr. jótékony-egylet részéről kibocsátott felhívás következtében adományozni sziveskedtek: Neuman Testvérek 5 öl, Munk H. és fia, M. Szlatina 5 öl, Révész Adolf 1 öl, Holländer Ignác 1/2 öl tüzfát, Haas Béla Bécs 40 kor., Bing Vilmos, Seidner Bernát Berzova, Hegyi Albert, Spitzer Ignác, Leopold Zsigmond, Glück Károly, Éles Armin, Herzel Bernát 20—20 kor., Steiner Adolf, Mayer Dániel, Mayer Sámuel, Schreyer Jakab, Schreyer Paula, Lészai Sándor, Tenner Ignác, Löbl Gyula, Nemess Géza, Freud Fülöp, Mittler Zsigmond, Braun és Koho, Funkelstein József, May János, Weisz Sándor, Weisz Márkus, Lilienberg Sándor, Mittler Izidor dr., Singer Izrael, Bing Ede, Löffler Jakab, Kemény Salamon, Kemény Manó, Ottenberg Tivadar, Grimm A. József 10—10 kor., Assael József 6 kor., Tenner József, Singer Gyula, Kende Arthur, Jellinek József, Marek Samu, Glück Zsigmond, Klein Ignác, Preisach Vilmos, Mandl Vilmos dr., Nemess Zsigmond dr., Reiniger A. Samu, Assael Adolf, Kohn József, Spiegel Lipót 5—5 kor., Nagy Sándor dr. 4 kor., Somló Armin dr. 2 kor., Lengyel Testvérek 6 pár alsóruha és 12 pár harisnya, Münz I. 3 pár keztyűt, összesen 11 és 1/2 öl tüzifa és 542 korona. Ezen nemesszívű adományokért hálás köszönetét fejezi ki *Deutsch Mór*, elnök.

— **Tordai cigányok Aradon.** A Fehér Keresztben *Kosztá* Lajos tordai cigányzenekara péntektől fogva három estén át fog hangversenyezni.

— **Telefonáljon cipőválasztásért.** Porter Vilmos Nagy Aruházának, mely legnagyobb készséggel a házba küldi az árut. Telefonszám 324 (városi és megyei). A legjobb cipőket szeresheti be ott legolcsóbb, *árjegyzék szerinti* áron. Finom zsevró, box-calf, Rid, keztyű zergebőr, chagrip, stb. béléssel és bélés nélkül. Tartós munka, kitűnő felsőbőr, egészséges erős talp. Minőségért *legmesszebbmenő kezeséget* vállalja Porter Vilmos Nagy Aruháza. *Tartós forma*; kifogástalan alak és szabás. Erzékeny lábak részére külön raktár.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Széchenyitér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőseggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A pénz visszaadását** ígerte a múlt évben Feller V. Jenő gyógyszerész mindazoknak, kiknek a hies Feller-féle Elsa-Fluid nem segítene. — 16,681 ember között egyetlen egy sem kérte vissza pénzét, ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid mily csodás hatással gyógyít. Ennek ellenében Feller gyógyszerész 12,895 köszönő levelet kapott, melyek igazolják, hogy a valódi Feller féle Elsa Fluid csodás hatású és a legtöbb betegséget, mint: köhögés, influenza, láz, csusz, köszvény, mell-, fej- és fogfájás, szurás, görcs, szagattás, gyomorhaj, étvágytalanság, szemhaj, stb. gyorsan és biztosan gyógyítja. A párisi, berlini, londoni, római és nizzai kiállításokon kitüntetett szer. 12 üveg, vagy 6 duplaüveg 5 korona bérmentve. Egyedüli készítő Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica, Templom utca 91. szám (Zágráb megye). Egy családnál se hiányozzék ezen kitűnő szer, melyet mindenki, a ki csak egyszer alkalmazta is, sok oldalu hatása miatt állandóan használ.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A vetélytárs bosszúja.** Az aradi esküdtbíróság ma hozott ítéletet *Blázs* Simon kurtakéri legény felett, ki szerelemföltésből meglötte *Petrekuc* Mihályt, győztes vetélytársát. Az esküdték az ügyésznek a szándékos emberölés büntetésének kísérletét megállapítandó kérdésére nem-mel feleltek, míg igenlőleg *Kertész* Miksa dr. védő kérdésére, hogy bűnös-e a vádlott súlyos testisértés büntetésében. A verdikt után a bíróság *Blázst két havi fogházra* ítélte, melyet vizsgálati fogsága révén kitöltöttek vettek.

§ **Csöd. Szászrégenből** táviratozzák: *Emmer* Adolf szászrégeni kereskedő vagyonára elrendelték a csődöt. Az aktívák 36,000 koronát, a passzívák pedig 150,000 koronát tesznek ki,

§ **Megszarolt gróf.** Régi háboruskodást intézett el ma a budapesti büntető törvényszék. Hat éves az eset; akkori időből való, a mikor *Forgách* Antal gróf országgyűlési képviselő még szolgabíró volt B. Gyarmaton és Szcolovszkyért korteskedett a kerületben, a kinek kortese *Kapor* János akkor körjegyző, ma pénzügyigazgatósági irodatiszt volt. Kapor Jánosnak a jelölt sok pénzt adott a kezébe, hogy vásároljon számára szavazatokat. Kapor János oly hűségesen és buzgalommal követte ezt az utasítást, hogy a csendőrség vesztegetés miatt letartóztatta és a pénzt lefoglalta. A pénzzel aztán *Forgách* Antal gróf szolgabíró számolt el Kapor Jánossal, átadván neki 2600 forintot. Kapor azonban még 200 forintot követelt, mert annyit vettek el tőle; követelte pedig immár a szolgabíró gróftól s a mikor nem kapta meg a két ezrest, feljelentést tett ellene. *Forgáchot* a felettes hatósága ki is hallgatta s vizsgálatot is rendelt el ellene, a minnek eredménye az volt, hogy Kapor Jánost alaptalan vádaskodásával elutasították. Am ezzel Kapor nem akart elhalgatni s egyre zaklatta gróf *Forgáchot* levélben és szóban. Végül elkeseredésében olyan levelet írt neki, hogy ha meg nem téríti a 2000 forintját, hát olyant tesz, hogy a gróf, ki időközben képviselő lett, elveszti a mandátumát, de meg kizárják a társadalomból is. Erre a zsaroló levélre *Forgách* feljelentette Kapor Jánost. Ma tárgyalta az esetet a budapesti büntető törvényszék, a mely Kaport vétkesnek mondta ki, de tekintettel az egyhitő körülményekre, csak 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt megnyugodott az ítéletben, az ügyész azonban súlyosbításért felebbezett.

A Csillagbörtönből a halálba.

(Öngyilkos legyen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 21.

Vucsetics József 47 éves budapesti születésű, óratokkészítő az este a csepelszigeti lakásán *felakasztotta magát* és meghalt.

Vucsetics a minap szabadult ki a szegedi Csillagbörtönből, ahol *gyilkosság és bigámia miatt volt elzárva*. A törvényszék *tizenöt esztendei* fegyházra ítélte, de büntetéséből elengedtek három esztendőt, mert jól viselte magát rab-sága alatt.

*Vucsetics*nek ez előtt tizenkét évvel a Csepel-szigeten volt háza, földje és ami a fő, pompás keresetforrása. *Vucsetics* a budapesti órá-sok és ékszerészek számára készített óra- és ékszerterveket.

Egy szép napon *Vucsetics* házában, ahol ifju neje gazdálkodott és egy apró gyermek édesítette meg örömét, megjelent egy sápadt külsejű nő. Hosszu utról, Amerikából érkezett és *Vucsetics* házába lépve, nem akart többé távozni. *Vucsetics* szörnyen megijedt a nő látára, akiről csakhamar kiderült, hogy az óratok készítőnek *első felesége*. Az óratok-készítő házában az idegen nő megjelenésekor nagy botrány játszódott le. *Vucsetics* átkeződött, az ifju menyecske sirt és elakarta házáat hagyni, az idegen nő pedig szótlan volt és letelepedett, mintha otthon lett volna. Másnap borzasztó eseményre ébredtek föl a szomszédok. Az idegen sápadt nőt meghalva, meggyilkolva találták. *Gyilkosa* *Vucsetics* volt.

Vucsetics bevallotta, hogy az idegen nő első neje volt, akivel *Rozsnyón* esküdtött meg. A rossz megélhetési viszonyok következtében kivándorolt Amerikába. New-Yorkban az asszony honfitársának egyikével erkölcsstelen életmódot kezdett folytatni és amikor férje rájött erre, megszökött kedvesével. Kerestette a hűlent egy ideig, de hiába. Amerikából való távozása előtt azt a hirt kapta, hogy neje *Brajiskában, kolerában meghalt*. Néhány ezer dollárnyi megtakarított pénzeszkével hazájába

visszatért, és itt jóhiszeműleg nősült meg újra. Mikor első neje megjelenését követő éjjelen fölszóltotta, hogy hagyja el a házat, az asszony fenyegetőzni kezdett, hogy följelenti. Ekkor oly éktelen dühre fakadt, hogy a keze ügyébe akadt késsel szíven szurta. Az asszony jajszó nélkül holtan rogyott össze.

A törvényszék tizenöt évi fegyházbüntetést mért a szerencsétlenre. Először *Vácott* a fegyházban, később a szegedi Csillagbörtönből töltötte ki szomorú napjait. Itt kapta azt a hirt hogy második neje meghalt bánatában, majd hogy fiacskája is elhalt.

A napokban hagyta el a börtönt, mert a hátralevő három esztendőt elengedték neki példás magaviselete miatt.

Első utja Budapestre vezetett, ahol a ke-repasi-uti temetőben földiszította neje és gyermeke sírját, aztán hazament Csepelre és föl-akasztotta magát. Az asztalon egy papírlap fe-küdt, amelyen ez volt írva:

„Nincs mit keresnem a földön. Onként megyek a halálba. Isten bocsásson meg bű-nömért.”

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavasár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Tartós szárazság uralkodik, néha kevés der nedvesíti a termő földet. Eső vagy hó előnyös volna.

A mai hetivásár élenkségben, behozatalban tekintélyes forgalmat adott.

Mintegy 4000 métermázsa buza és 1500 métermázsa tengeri jól tartott napi áron kelt el.

Mai gabona-árak: Az árak kilogramm 50 súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.20—7.30.

Uj-buza közép 7.00—7.10.

O-tengeri 5.80—6.00.

Uj-tengeri morzsolt 4.80—4.85.

Rozs 5.70—5.80.

Arpa 5.10—5.20.

Zab 5.50—5.60.

Az irányzat változatlan.

— **Fizetésektelelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: *Rosenzweig* Pinkás, Lemberg. — *Reihenberg* Sámuel, Radautz. — *Özvegy* Boros Árpádné, *Nagy-Szent-Miklós*. — *Kohn Mór*, *Pozsony-Szent-György*. — *Gutjahr* Ignác, *Aspern*. — *Donth* Agost, *Seldnitz*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 21. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 108—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 110—1 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 104—8 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 100—2 fillérig.

Sertésleltétel. November hó 18. napján volt készlet 37,773 darab, november hó 19. napján fölhajtatott 793 darab, november hó 19. napján elszállított 941 darab, november hó 20. napján maradt készlet 37,615 darab. — **Uzlet:** Lanya.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, november 21.

Magyar aranyjárdék 4%	120.45
Magyar koronajárdék 4%	97.55
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.90
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	199.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Oszták papírdarék	100.75
Oszták járdék ezüst	100.50
Oszták járdék arany	120.50
Koronajárdék	100.—

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 21

Debitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyönje. Nyugodt irányzat mellett 17.000 métermázsa körül forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás hideg.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ páris 10-el olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.61—7.62
Rozs 1903. áprilásra	6.62—6.63
Zab 1903. áprilásra	6.35—6.36
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Repece augusztusra	11.95—12.05

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra	7.64—7.65
Rozs 1903. áprilásra	6.65—6.66
Zab 1903. áprilásra	6.38—6.39
Tengeri 1903. májusra	5.80—5.81
Repece augusztusra	

Zárlat 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	864—
Magyar hitelrészvény	700—
Leszámlatőlebank részvény	440—
Rima-Murányi vasmű részvény	466.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	659.25
Közuti vasút	612—
Városi villamos vasút részvény	328—

NAPIREND.

November 22. Szombat. Róm. kath. naptár: Cecilia. — Protestáns naptár: Cicele. — Izraelita naptár: Sabbat, Chajje S. — Görög-keleti naptár (november 9.): Onezifor. — A nap két 7 óra — percek, nyugszik 3 óra 59 percek. — A hold két 11 óra 50 percek, nyugszik 0 óra 21 percek.

Kétfő-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége melletti előterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, délen elvélve csapadék.

November 22. A tisztviselők fogyasztási szövetkezete felszámolás alatti rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (Aradi és csanádi egyesült vasúti gyűlésterem). — Az aradi kereskedők körének választmányi ülése este 9 órakor. — A nagy zerindi kereskedő- és iparos ifjuság Katalin-bálja (David Sandor vendéglő).

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.58

Nemzeti színház.

Bérlet 53. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1902. évi november hó 22-én:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátán	Békassy Gy.	Rendőrfőnök	Juhász S.
A felesége	Rózsa Lill.	Emilia, neje	Garai Ilonka.
Napoleon	Sarkadi A.	Náthán	Németh J.
Casanova	Szabó József.	Egy bakter	Füredi J.
Barbarina	Szilassy J.	Capitano	Kley Marika.
Maral	Bokor Imre.	Pompadour	Parlagi K.
Marion	Karácsonyi.	Heloise	Jeszenszky J.
Pietro, kertész	Bejczy Gy.	Udvarmester	Tukorai L.

Kezdete este 7 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonal.

— Angol regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

[16]

(Folytatás.)

— Megtudhatom az okait is?
— Mert Laroche és Páris között ő volt az egyetlen hölgy utas.

— Hát hiszi ön, hogy egy gyöngéd női kéz kéréses lett volna a gyilkosságra? kérdezte mélyen megrendülve a tábornok.

— A bizonyítékok!

— Hát arról is megvannak győződve, hogy a hálókocsiban nem volt más nő személy?

— Az kétséget sem szenved. Ki is lehetett volna más? Larocheban nem szállt fel senkisé, a vonat pedig utközben sehol sem tartózkodott.

— Ez utóbbi kijelentést illetőleg, ön határozott tévedésben van. Ha az előbbieket is ily biztosak, akkor a tévedés azoknál sincs kizárva.

— Mi? a vonat megállt volna valahol? — kiáltott közbe a rendőrfőnök. — Miért nem mondotta ezt nekünk.

— Valószínűleg, mert nem kérdezte. Állításom azonban való tény. Ezt mindenkitől megkérdezheti.

Amint a szavakat a rendőrfőnök meghallotta, rögtön az ajtóhoz sietett és beszólította a kalauzt. Bír az még mindig mámorosnak látszot, megerősítette a tábornok szavait.

— Nos és miért állott meg a vonat?

— Valaki meghuzta a vészféket, mert különben nem állottunk volna meg.

— Hogy ki volt az, azt nem tudni, de hogy valaki meghuzta a vészféket, az kétségtelen.

— Ez egészen más világot vet a dologra — vélekedett a vizsgálóbíró, — mit sejt ebből a tábornok ur?

— A sejtés és megállapítás az teljesen az ön dolga. Én csak felhívtam figyelmüket erre a körülményre, hogy ezzel is bizonyítsam, hogy mily gyönge alapon áll gyanujok. Hanem ha kívánja elmondom véleményemet erről a dologról?
A bíró beleegyezőleg bólintott.

— Csak oly ember nyulhat a vészfékhez, ki ebbe a szörnyű katasztrófába, bármily csekély részben is, de bele van keveredve. És bizonyára okkal nyult a vészfékhez.

— Mi volna az az ok?

— Remélem, hogy arra segítségem nélkül is rájön? Alkalmat akart adni egy másíknak, hogy a vonatot elhagyhassa.

— De hogy lehet az lehetséges? Önnek, vagy egy másik utasnak okvetlen látni kellett volna őt. A kocsi folyosója emberekkel volt tele, úgy, hogy azt senkisé meg nem hagyhatta észrevétel nélkül.

— Én azt hiszem, hogy az illető akkor már elhagyta a kocsit, értem annak a belsejét. Elhagyta? Miként? Hogyan? Mit akar ön mondani?

— Azon fülke nyitott ablakán, melyben a meggyilkoltat találták.

— Tehát a nyitott ablakot ön is észrevette? — kérdezte hirtelen a rendőrfőnök. Mikor?

— Amidőn az első lárma kijöttem a fülkéből. Már akkor gondoltam arra, hogy ott valami elmenekülhetett.

— Egy nő nem volt arra képes. Egy teljes gyorsasággal haladó express-vonatból kimekenni merő lehetetlenség, különösen egy nőnek, — makacszkodott a rendőrfőnök.

— Az Istenért miért lovagol mindig azon a gondolon, hogy az egy nő volt? Nem látom be, hogy miért tette volna egy nő és miért nem egy férfi?

— Azért, mert a fülkében ezt találtuk, — szólt a rendőrfőnök helyett a vizsgálóbíró és oda nyújtotta a tábornoknak a csipkedarabot és a gyöngydiszt. — Ön ismeri bizonyára ezeket a tárgyakat, legalább is egyikét, vagy valami hasonlót hozzá. Ebben biztos vagyok; én felhívom önt, és kérem önt, én az ön becsületességéhez és igazságérzetéhez folyamodva kérem önt Sir Collingham, mondjon el mindent, kérem, mindent, amit ez ügyben tud.

(Folytatás következik.)

S z e s z ü z i e t.

— November 21. —

Mai jegyzékünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 130 korona, kicsinyben 130 korona hordó nélkül, per 100 liter 6, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szereltetett mosók 12:80—13— korona mizaszánkén

Limbeck János

első magy. kir. szab. érekeporosó-nyára és temetésrendező intézetéből.

Szombatsági Sármezey Árpád, saját, úgy gyermekkel Irma és Antal, apósa **Szentpétery Antal** és neje szül. **Heffele Sarolta**, valamint a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja, forrón szeretett s felejtethetlen jó neje, illetőleg édesanyjuk, leányuk, sógornőjük és rokonuk

szombatsági SÁRMEZEY ÁRPÁDNÉ

szül. Szentpétery Agnes Leonának,

f. é november 21-én, hajnali 1 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 33-ik s boldog házasságuk 15 ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ajátos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult drága halott hült telemei november 22-én, d. u. 8 órakor fognak Perényi-utca 3. sz. a házban róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni s a felső temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő gyászmise-áldozat a boldogult lelkiüdvéért november 24-én, d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában (Kölcsey-utca) az egek Urának bemutatni.

Arad, 1902. november 21.

Aldás és béke poraira!

Elit kávéház és uri mulató.

Aradváros előkelő közönségének találkozó helye.

Ma, szombaton

Nagy Károly első aradi népszerű zenekara nagy

HANGVERSENYT

rendez teljes zenekarával, különösen Dankó-műsorral.

Ezen élvezetes hangversenyre a n. é. közönség számos látogatását kéri

Kiváló tisztelettel:

2099

Lőwy Ignác. — Nagy Károly.

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

füttő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (koks),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszent,

1813

rostált, darabos

bükfa-szenet,

50 kilós élmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Legjobb a maguk nemükben

MAGGI

élelmiszerei.

591

Minden család számára legnagyobb értékkel bírnak.

Maggi ízesítésreminden leves-, bouillon-, mártás-
s ízeléknek stb.

meglepően jó ízt kölcsönöz.

Néhány csepp elegendő.

Üvegecsékben 50 fillértől kezdve.

CONSOMMÉ-TOKOK

táplálóleves készítésére

1 tok egy adaggal 12 fill.

1 „ két „ 20 „

Egyszerűen, forró víz

rátöltése által, tehát

minden egyéb hozzá-

tét nélkül, azonnal elő-

állítható.

FRANCZIA LEVESEK

kétadagos táblákban dbja 15 fill.

Erődús, könnyen

emészthető, egészsé-

ges levesek, melyek

csupán víz hozzáátételével

azonnal készíthetők.

19 különféle fajtában.

Egy kísérlet meggyőzőbb mint bármely reklám.

Minden fűszer-, csemege-kereskedésben és drogueriában kapható.

Hirdetmény.Az aradi izr. hitközségnél a szárnyas állatok levágásáért
fizetendő illetékek beszedési joga 1903. évi január hó 1-étől
kezdődőleg 3 évre**haszonbérbe kiadó.**Az ez iránybani írásbeli zárt ajánlatok **1. 6. november**
hó 30. napjának déli 12 órájáig az ajánlati összeg
10%-ának bánatpénzül való mellékelése mellett nyújtandók be.A közelebbi feltételek a hitközség jegyzői hivatalában be-
tekinthetők.

Aradon, 1902. évi november hóban.

Az aradi izr. hitközség nevében:

Deutsch Bernát,

elnök.

2136

Hölgyeknek és Uraknakegyaránt ajánlható az általam készített „**Contre Son**” kor-
pa elleni fejmosó, mely a legtisztább anyagokból van össze-
állítva.Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, iga-
zolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint
a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.Ezen fejmosó rendszer használata megszünteti a fejkorpa
képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép
fényt ad.Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a
fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.Ezen fejmosó minden esetben a legnagyobb sikerrel lett
használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr.
Tisch Mór Arad város tb. főorvosa által.

Gyors száradása által a legérzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

108

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgörcs, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanás-
kat, bőratkákat és az arcnak bájít és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajszesentia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkezdveltségnek örvendő **Kossuth-féle bajszpedrő.**

Egy doboz ára 30 fillér.

Kaphatók:

431

UDVARDI KOSSUTH PÁLa „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárban **M.-Radnán**, és az ország minden
nagyobb gyógyszerárban. — Gyógyszerészek részére Aradon Vojtek és Weisz
gyógyárú kereskedőknél.

7—1902. urb.

Buttyin közs. v. urbéresek elnöke

Faeladási hirdetmény.A Buttyin községbeli volt urb. közös birtokosok tulajdonát
képező, Buttyin község határán fekvő „Bárda” nevű erdőrés-
zen a vonatkozó rendszeres erdőgazdasági üzemterv rendelke-
zései értelmében kihasználható 1894—1901., összesen 8 (nyolcz)
évi 129-57 kat. hold kiterjedésű vágásterület 15171 köbméter
tevő fakészlete 1902. évi december hó 4-én d. e. 10 órakor
Buttyin község házában tanácsstermben írásbeli zárt ajánlatok-
kal egybekötött nyilvános árverésen eladatni fog.Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy az eladandó fatömeg
9-11 százaléka tölgy mü-fa, 60-89 százaléka tölgy és cser ha-
sáb tűzifa, 30-00 százaléka pedig tölgy és cser dorong tűzifa-
nak minősített, de a fakészlet igen tekintélyes része szőlő-
karó termelésre kiválóan alkalmas. Az Arad-esanádi vasutak
borossebes—buttyini állomása a nevezett erdő közelében van.A hivatalosan megállapított becsár egyszersmint kikiáltási
ár 20860 korona, azaz Huszezerenyolczszázhatvan korona.Venni szándékozók felhivatnak, hogy az árverésen szemé-
lyesen megjelenni vagy szabályszerűen kiállított, a kikiáltási ár
10%-ával, mint bánompénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat a
szóbeli árverést megelőzőleg annak határozott bejelentésével
sziveskedjenek benyújtani, hogy az árverési és szerződési fel-
tételeket ismerik és azoknak magukat alávetik.Az árverési és szerződési feltételek Buttyin község házában
betekintethetők, kívánatra írásban megküldetnek.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

2128

Buttyin, 1902. évi november hó 20-án.

Urbéresek bizottsága.

Legjobb bevásárlási helye
mindenneműillatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.**Szép fogak!**

csakis

DENTOLIN

fog creme

haszn. lata által nyerhetők.

Egyszeri használat után min-
denki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

A legmagbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI**kötszerek.**

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1216

Zálogcéduákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb áron vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746
óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1702

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
rogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

905—1902. ügyszám.

Árverési hirdetmény.

Az „Aradi ipar és népbank“
tulajdonát képező, butorokból
s berendezési tárgyakból álló
és 1808 korona értékű ingosá-
gok az

1902. évi november hó 28. nap-
ján délután 3 órakor Aradon,
Szabadság-tér 18. szám alatti
épület II. emeletén

közbenjöttöm mellett megtar-
tartandó nyilvános árverésen
eladatni fognak.

Arad, 1902. évi november
hó 21. napján.

Beles János,
kír. közjegyző.

2132

Egy elegáns garcon lakás

parkett és gázvilágítással, azonnal
kiadó. Varjassy József-utca 14.
szám. 2125

Jutányos áron

adok zongoraórákat kitűnő mód-
szer szerint. Varjassy József utca
14. sz. 2124

Erdélyi kávéház, buffet és étterem!

Van szerencsém Aradváros m. t. közönségével tu-
datni, hogy a

volt **Lówy Ignác-féle**

kávéházi helyiséget

(Szent Pál-utca 10.)

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően **spe-
ciális erdélyi konyhával** megnagyobbítva, még e hét
folyamán ünnepélyesen megnyitom.

Célom elérhetéséért azt csakis szolid alapon veze-
tem és azon fogok lenni, hogy m. t. polgári vendégeim
teljes megelégedését kiérdemeljem.

— *Hideg és meleg ételek minden időben. — Pontos
és figyelmes kiszolgálás. — Szolid alapon vezetett üzlet.*

Alázatos tisztelettel

Fülöp Károly,

kávész.

2096

KRIEGLER ADOLF

mű-órás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18. szám, (Lőcs-ház) Záray delikatesz üzlete mellett.

Van szerencsém Arad és vidéke nagybecsült közönsé-
gének tudtára hozni, hogy Krieglér D. budapesti arany, ezüst és
ékszerárúgyáros Aradon fióküzletet nyitott és saját készítményű
árukat, melyek a legizlésebb és legújabb kivitelűek, gyári árak-
ban árusítom. Az összes arany és ezüst áruim a legjobb tar-
talmu, mely a cs. és kir. fémjelző hivatalból fémjelezve vannak.

A **Krieglér D.-féle** arany, ezüst és ékszerárúgyár 35
éve áll fenn és számtalan éremmel lett kitüntetve.

Egyszersmind értesítem a n. b. közönséget, hogy elvállalok
mindennemű órajavitásokat és legnehezebb különlegessé-
gű munkákat úgy órákban, mint aranyemű munkákban. Nálam vá-
sárolt vagy javított órákért 3 évi jótállást eszközölök.

Becsés pártfogását kérve

2133

alázatos tisztelettel

Krieglér Adolf,

chronometer mű-órás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18., Lőcs-ház.

Ültessünk sikulai almafákat,

mert ezeket legkevésbé bántja a ver-
tetű! Szép növesü 2--3 éves, az
őszi kiültetésre legalkalmasabb ne-
mesített sikulai almafacsemetéket
száml. Paikert Henrik s-prósi (Arad-
megye) gazdasága (Sikula közelé-
ben). Ezre 400 kor., száza 50 kor.
Csomagolással, vasúton feladva. 2131

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra bázhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petöfi-utca 7. sz.

591—1902. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíróság
V. 872. számú végzése által Arad-
megyei tszkarékpenztár végrehaj-
tató javára Schiebl Flórián, Wer-
ner Matyás, Tuncle Ferencz ellen
200 kor töve és járulékal erejéig
elrendelt kielégítési végrehajtás
alkalmával bírólilag le- és felül-
foglalt és 1851 koronára becsült
butorok, sertések és gazdasági
eszközökből álló ingóságok nyil-
város árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Fakerten, alperczek lakásán
leendő eszközzésére 1902. évi no-
vemóber hó 22-ik napjának délelőtt
10 órája határidőül kitűztük és ah-
hoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen
árverésen az 1881. évi LX. t.-cz.
107. §-a értelmében a legtöbbet
ígérőnek becsáron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok
vételára az 1881. évi LX. t.-czikk
108. §-ában megállapított föltéte-
lek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1902. évi októ-
ber hó 31-ik napján.

Ortutay,

2139

bírósági végrehajtó.

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrassy-tér 16.

Világítási cikkek.

Legnagyobb választék

Ditmár-féle

villanyos és légszesz csillárookban

Elvállalunk világítási berendezéseket.

Átalakításokat petroleumról villanyvilági-
tásra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Leg-
teljesebb collectió étkező, tea,
kávé és feketekávé készletek-
ből. A legolcsóbbaktól a legfi-
nomabb kiállításúakig.

Egyes kávé, teás és mokka
csészékben, valamint csemege
és egyéb tányérokban a vidé-
ken páratlan olcsó és gazdag
választék.

Diszmi tárgyakból a legújabb
perámiai művek készleten tar-
tatnak. 2060

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készle-
tek utolérhetlen olcsó áron.
A legegyszerűbbtől a legmoder-
nebb ujdonságokig. Színes üveg
disztárgyakból állandó nagy
készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn“ disz és hasz-
nálati tárgyakból egyedüli rak-
tár. „Szandrik“ körmőcbányai
ezüstműveinek képviselője. Al-
pacca ezüst evőeszközök és
disztárgyak. Alpaccaáruk.